

2025-04-02

Välfärdsredovisning Bräcke kommun 2024

Antagen av kommunfullmäktige § XX/2025

UTKAST

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Datum: Välj datum

Diariernr: KSK 2024/759

För revidering ansvarar: Samhällsbyggnadsavdelningen

För eventuell uppföljning ansvarar: Samhällsbyggnadsavdelningen

Bräcke
kommun

Bräcke kommun

Innehållsförteckning	
Bakgrund	3
Sammanfattning	7
Detaljerad redovisning	10
Befolkning	10
Hälsa på lika villkor 2022 – medborgarnas uppskattade hälsa	13
Delaktighet och inflytande	14
Utbildning och arbete	18
Trygga och goda uppväxtvillkor	24
Hälsofrämjande miljöer	32
Alkohol, narkotika, tobak och spel	39
Brottsförebyggande arbete	49
Slutord	50

Bräcke kommun

Bakgrund

För att följa folkhälsan i Bräcke kommun och olika gruppers förutsättningar för god hälsa har kommunfullmäktige beslutat att ta fram en välfärdsredovisning vart fjärde år (enligt Kf § 57/2015). 2018 frigjordes ansvarig tjänsteperson för att arbeta med projektet Lokal Digital Agenda, och då flyttades välfärdsredovisningen fram till 2020. 2023 reviderades tidsplanen för att säkra det löpande arbetet för folkhälsosamordnare, då en kartläggning av det brottsförebyggande arbetet ska göras vart annat år enligt lagkrav. (enligt Kf 117/2023)

Denna redovisning baseras först och främst på resultat och information från 2024, i de fall statistik ännu inte finns publicerad för detta år används data från närliggande år.

Välfärdsredovisning 2024 – ett verktyg för att förbättra folkhälsan

Välfärdsredovisningen ger en översikt av invånarnas levnadsvillkor och hälsa ur ett välfärdsperspektiv. Den används som underlag för politiska beslut i den kommunala budget- och planeringsprocessen.

God hälsa är viktig både för individers livskvalitet och för samhällets utveckling och ekonomi. Förebyggande folkhälsoarbete leder till mänskliga och ekonomiska vinster samt bidrar till hållbar tillväxt och samhällsutveckling.

Redovisningen är uppdelad på följande delområden:

- Befolkning
- Delaktighet och inflytande*
- Hälsa på lika villkor
- Utbildning och arbete*
- Trygga uppväxtvillkor*
- Hälsöfrämjande miljöer*
- Alkohol, narkotika, tobak och spel
- Brottsförebyggande arbete

Fyra av dessa områden* ingår i länets gemensamma folkhälsopolicy. Bräcke kommun arbetar strategiskt mot dessa mål men prioriterar aktiviteter utifrån lokala behov.

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Vad är folkhälsa och folkhälsoarbete?

Folkhälsa

Folkhälsa är ett mått på hur hälsan är i en befolkning, både när det gäller nivå och hur jämnt den är fördelad. God folkhälsa betyder att hälsan ska vara så bra och jämlik som möjligt för hela befolkningen.

Hälsan påverkas av många olika faktorer som på olika sätt och på olika nivåer samverkar. Detta blir tydligt om man studerar schemat för hälsans bestämningfaktorer (se bild nedan). Vissa faktorer kan individen påverka själv, som levnadsvanor och livsstil. Men många faktorer kräver politiska beslut och gemensamma insatser för att förändras.

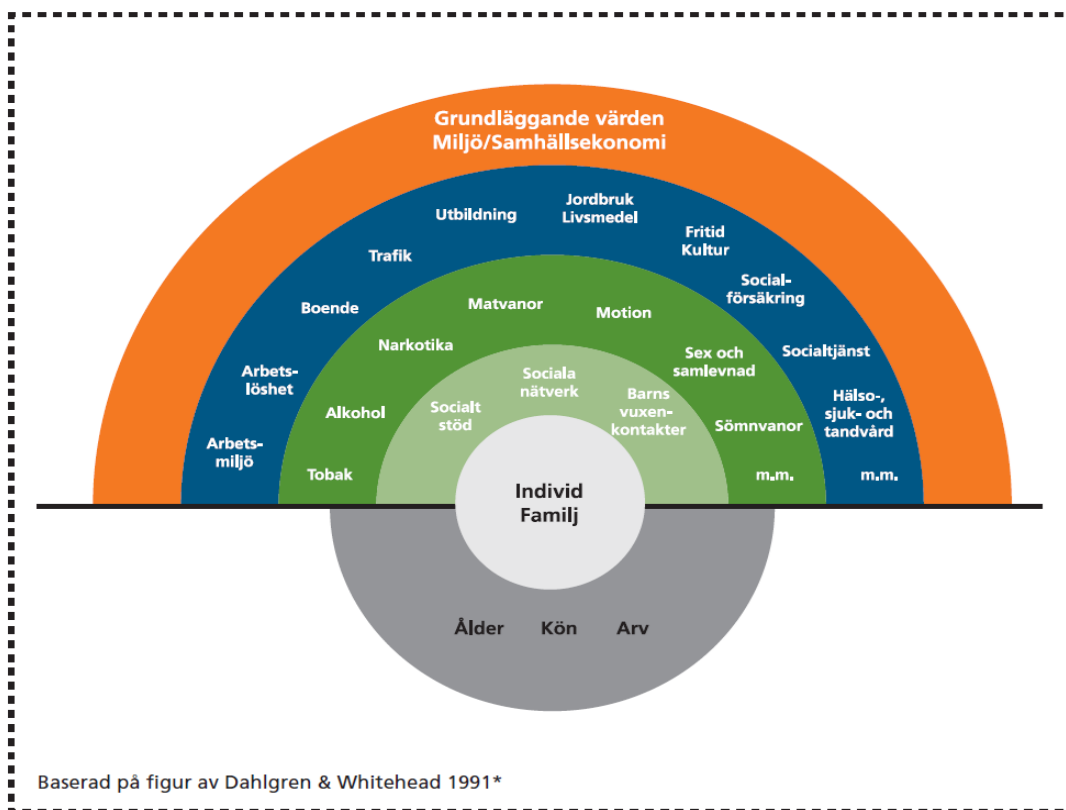

BILD 1 - BILDEN BESKRIVER HÄLSANS BESTÄMNINGSFAKTORER (KÄLLA: DAHLGREN & WHITEHEAD, 1991).

Bräcke kommun

Folkhälsoarbete

Folkhälsoarbete handlar om att förbättra hälsan för hela samhället, inte bara för enskilda personer eller grupper. Vår hälsa påverkas av livsvillkor som utbildning, jobb, ekonomi och tillgång till vård. Även miljön vi lever i, både fysiskt och psykiskt, samt våra egna val och vanor spelar stor roll. Målet är att minska skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället.

Främjande arbete

Främjande arbete fokuserar på vad som gör att människor håller sig friska.

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete handlar om att förstå och minska risker som kan göra människor sjuka.

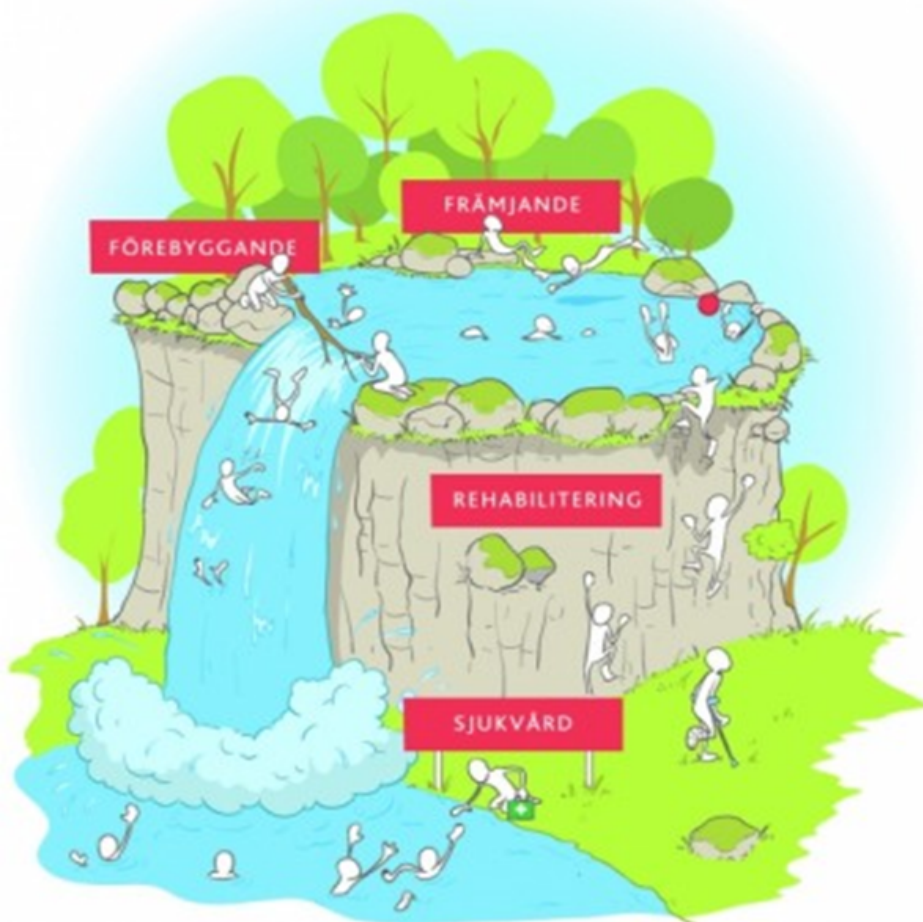

BILD 2 – BILDEN BESKRIVER VIKTEN AV ATT ARBETA FRÄMJANDE OCH PÅ VILKET SÄTT DET DIREKT PÅVERKAR OSS (KÄLLA: SKR).

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

God hälsa på lika villkor – ett långsiktigt och viktigt arbete

År 2018 beslutade riksdagen om ett nytt övergripande mål och en ny målstruktur för folkhälsopolitiken¹. Målet är att alla ska ha möjlighet till god och jämlik hälsa, och att minska hälsoskillnader som går att påverka inom en generation. Särskilt fokus ligger på att förbättra hälsan för de som har det svårast. Hälsan påverkas av livsvillkor, levnadsvanor och olika faktorer i samhällsmiljön.

Folkhälsomålen styr arbetet

Folkhälsoarbetet ska ske i alla verksamheter i kommunen och följa de nationella målen. Det innebär strategiskt arbete, tvärsektionell samverkan över olika områden, utbildning, information och hälsoinsatser. Målen ska också uppmuntra samarbete mellan kommunens verksamheter.

Hälsa ett individuellt mått

Hälsa handlar om vårt fysiska och psykiska välmående, men också om hur vi själva upplever det. Vi har alla ansvar för vår egen hälsa och bidrar samtidigt till folkhälsan.

Folkhälsa och samhällsekonomi

Att förbättra folkhälsan är viktigt för samhällets ekonomi. Ohälsa leder till stora kostnader, bland annat för sjukfrånvaro, tidig död, vård, läkemedel, rehabilitering och kriminalvård.

¹ . Regeringens proposition 2017/18:249

Bräcke
kommun

Sammanfattning

Befolkning

- Befolkningen i Bräcke kommun minskar över tid då fler medborgare som dör än föds i kommunen. År 2023 var det åldersgruppen 55–59 år störst.
- 2024 var det 6035 personer skrivna i Bräcke kommun, vilket visar på en minskning 428 personer på 10 år.

Hälsa på lika villkor

- Fysisk aktivitet och konsumtion av grönsaker och rotfrukter är mindre vanligt i Bräcke än i länet och riket. Fetma, högt blodtryck och diabetes är däremot vanligare, vilket gör det viktigt att arbeta hälsofrämjande för att minska skillnader i hälsa.
- Andelen socialt aktiva i kommunen minskar. År 2022 var det bara 54 % av invånarna mellan 16 och 84 år som deltog socialt. Även andelen som får praktiskt stöd har minskat. Social gemenskap är viktig för hälsan och bör därför prioriteras.
- Psykisk ohälsa är en stor utmaning, och fler i kommunen har svåra sömnproblem. Det är viktigt att främja god psykisk hälsa för att människor ska må bra, klara livets svårigheter och bidra till samhället.
- Bräcke är den enda kommunen i länet där färre invånare klarar en oväntad utgift jämfört på läns och riksnivå. Ekonomiska problem påverkar hälsa, socialt deltagande och levnadsvanor. Därför är det viktigt att arbeta långsiktigt för att förbättra folkhälsan.

Delaktighet och inflytande

- Valdeltagandet i kommunen har minskat med 3 procent från föregående val. Bräcke kommun ligger ca 3 procent under riksgenomsnittet.
- Invånare i Bräcke kommun är mindre benägna att delta på föreningsmöten, teater, bio, dans eller delta på kurser och liknande än genomsnittet i länet och riket.
- Lokalt aktivitetsstöd delas ut av kommunen till ideella föreningar med verksamheter för barn och ungdomar. Under 2024 delades lokalt aktivitetsstöd ut till 9 föreningar.
- Vid terminsstart 2024 deltog 151 elever åk 4–9 i kulturskolans ordinarie verksamhet. Kulturskolan i Bräcke kommun är avgiftsfri.
- Under 2024 fanns föreningsdrivna ungdomsgårdar i Kälarne, Bräcke och Pilgrimstad. I Gällö är det skolan som ansvarar.

Bräcke kommun

Utbildning och arbete

- Elever i åk 9 med behörighet till gymnasiets yrkesprogram år 2024 var 82,5 procent. Sett över tid ser man trenden att det är fler flickor än pojkar som har gymnasiebehörighet. 2024 års siffror visar 92 procent hos flickorna och 75 procent hos pojkarna.
- Den generella utbildningsnivån bland kommunens invånare är lägre än länet och rikets genomsnitt. Andelen kvinnor i kommunen med eftergymnasial utbildning är väsentligt mycket högre än andelen män med samma utbildningsnivå.
- Andelen familjer med låga inkomster är högre i kommunen jämfört med läns- och riksnivå.
- Arbetslösheten i kommunen var under 2024 strax över 4 procent.
- Arbetslösheten bland kommunens ungdomar var under 2024 4,4 procent
- Ekonomiskt bistånd i Bräcke har minskat över tid, och under hösten 2024 var det 154 biståndsmottagare med ekonomiskt bistånd i kommunen. Det är viktigt att notera att andelen mottagare av ekonomiskt bistånd kan variera över tid och påverkas av faktorer som arbetsmarknadsläge och lokala socioekonomiska förhållande.

Trygga uppväxtvillkor

- Hälsosamtalet som elevhälsan håller med elever visar att 75 procent av eleverna i årskurs 7 mår bra eller mycket bra.
- Det visar även att majoriteten av eleverna i årskurs 7 under de tre senaste månaderna aldrig eller mindre än en gång i veckan känt sig ledsen eller nedstämd.
- Trygghet i skolan mäts via Skolverkets elevenkät. 89 procent av årskurs 5 och 87 procent av årskurs 8 uppger att de känner sig trygga i skolan.
- 82 procent av eleverna som går ut årskurs 9 i kommunen är behöriga till gymnasiet. Andelen ligger på samma nivå som både läns- och riksgenomsnittet.
- Andelen barn och unga som placeras i familjehem har varierat mellan 23 och 28 per år. Familjehem är den vanligaste placeringsformen. Placering på HVB-hem har varierat över tid 2021; 14, 2023; 4, 2024; 8.
- Andelen barn i familjer med ekonomiskt bistånd har minskat från 2018 till 2023 i Bräcke, men även i länet och riket. Bräcke har haft högst andel varje år men har också sett den största minskningen.

Bräcke kommun

Hälsofrämjande miljöer

- I Bräcke kommun är det 56 procent som når rekommendationerna om fysisk aktivitet minst 150 minuter per vecka, vilket är färre än både länet och riket.
- 23 procent i kommunen som äter grönsaker och rotfrukter minst 2 gånger /dag och det är vanligare att kvinnor gör det än män.
- 63 procent av eleverna i årskurs 7 tränar/motionerar mer än tre gånger i veckan. 23 procent av eleverna i årskurs 9 är fysisk aktiv 7 timmar eller mer/vecka.
- 8,3 procent av eleverna i årskurs 7 dricker söta drycker dagligen.
- Det är 2 av 3 som har övervikt eller fetma i kommunen, vilket är en större andel än både länet och riket. På läns och riksnivå är det fler män än kvinnor som har övervikt och fetma. Det finns ingen skillnad mellan könen i Bräcke kommunen.

Alkohol, narkotika, tobak och spel

- Riskkonsumtion av alkohol är i nivå med länet och riket där det är en större andel män än kvinnor som har riskkonsumtion, en signifikant könsskillnad som saknas på kommunnivå.
- Andelen som dagligen röker i Bräcke kommun är 8 procent vilket ligger i nivå med länet och riket.
- Det är mer vanligt med daglig tobakssnusning i kommunen jämfört med riket men det skiljer sig inte mot länet.
- Drygt hälften av kommunens elever i åk 9 har druckit alkohol senaste 12 månaderna. Det är drygt 10 procentenheter högre än länet och riket men skillnaden är inte statistiskt säkerställd. Andelen elever som haft intensivkonsumtion av alkohol är på samma nivå som länet och riket.
- Andelen elever i åk 9 i Bräcke kommun som röker, snusar, vejpas (e-cigarett) eller snusar vitt snus skiljer sig inte signifikant mot andelen i länet eller riket. Det är lika vanligt bland eleverna i åk 9 i kommunen att vara rökare, snusare, vejpas och snusare av vitt snus.

**Bräcke
kommun****VÄLFÄRDSPREDOVISNING**

Detaljerad redovisning

Befolkning

Antal invånare

2014 var 6 463 personer skrivna i kommunen, 2024 var det 6035 personer vilket visar på en minskning 428 personer på 10 år.

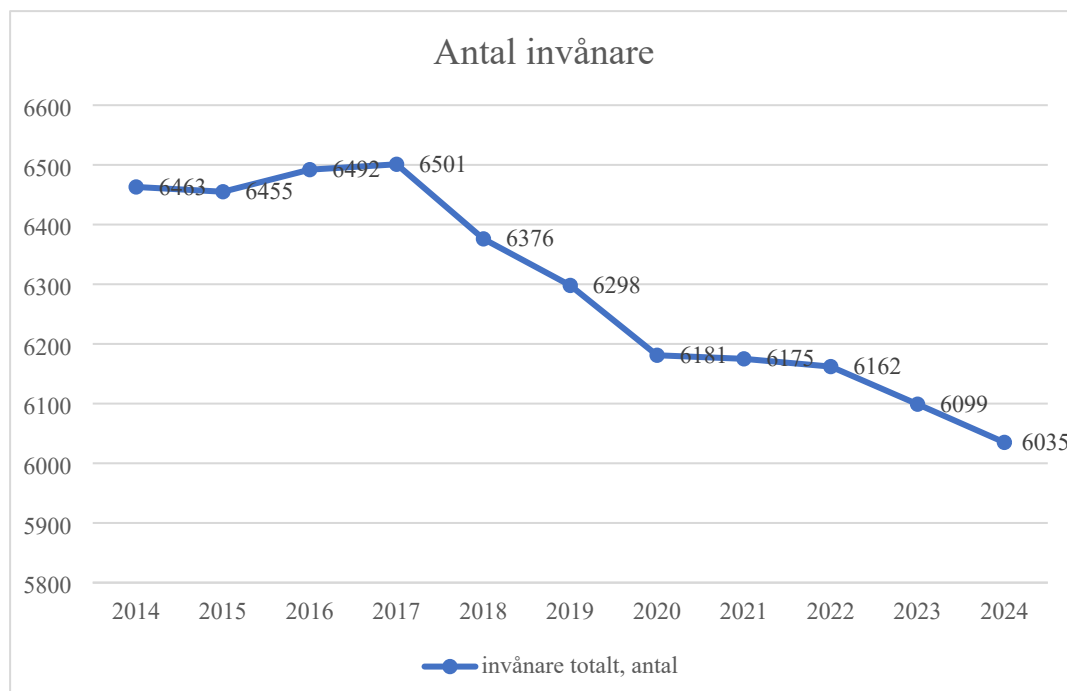

BILD 3 - ANTAL INVÅNARE I BRÄCKE KOMMUN MELLAN ÅREN 2014–2024 (KÄLLA: SCB).

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Befolkningsutveckling

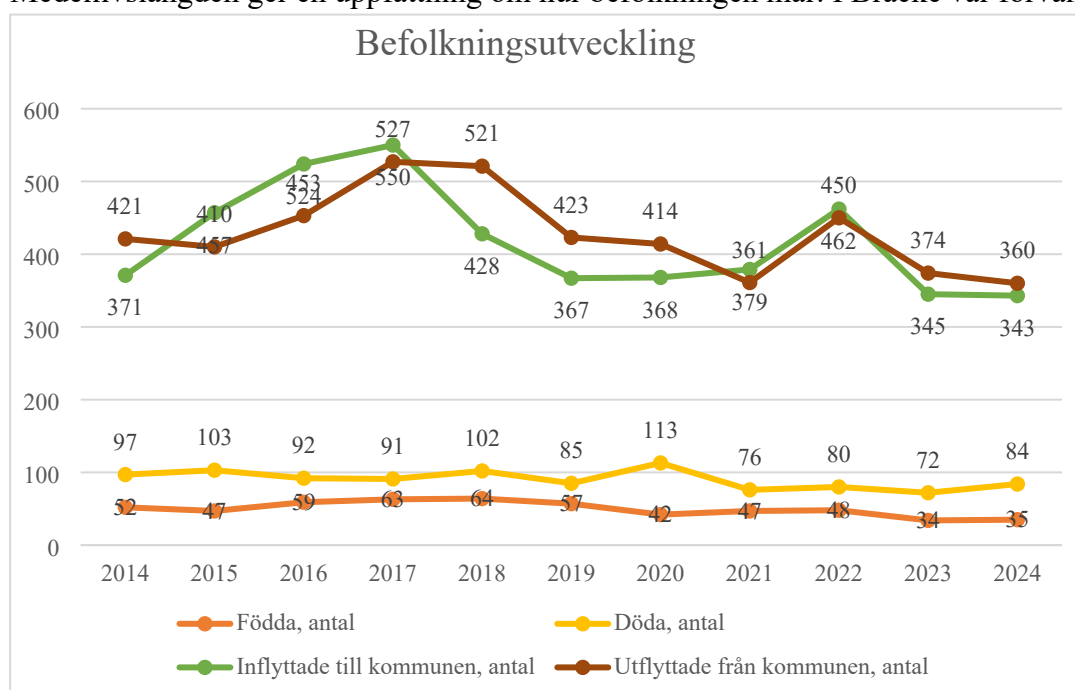
Ser man till befolkningsutvecklingen över tid så är antal döda genomgående högre än födda i kommunen. Inflyttningen till kommunen har minskat från 2023 till 2024 med 2 personer.

När det gäller utflyttning så ligger minskningen på 14 personer (antal avser inrikes in- och utflyttade + immigrerade i båda fallen)

BILD 4 – BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN I BRÄCKE KOMMUN MELLAN ÅREN 2014–2024 (KÄLLA: KOLADA, NYCKELTAL N01801, N01802, N1805 OCH N1804).

Medellivslängd och befolkning

Medellivslängden ger en uppfattning om hur befolkningen mår. I Bräcke var förväntad

medellivslängd för kvinnor 83,8 år och 80,9 år för män, under 2024, vilket är i nivå med resten av landet. Kommunen har en åldrande befolkning, med fler som närmar sig 65 år än 20 år. Den 31 december 2024 bodde totalt 6 035 personer i kommunen, varav 3 177 är män och 2 858 är kvinnor.²

² Statistiska centralbyrån. Hälsa på lika villkor 2023.

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Befolkningssammansättning

Förutsättningar för folkhälsan i en befolkning beror bland annat på åldersfördelning och utbildningsnivå. Befolkningen i Bräcke kommun är sett ur ett riksperspektiv något äldre, att det är en större andel äldre än yngre. I Bräcke kommun är det en mindre andel som har eftergymnasial utbildning sett med länet och riket. Eftergymnasial utbildning förbättrar folkhälsan genom att främja hälsosamma vanor, öka ekonomisk trygghet, minska stress och ge bättre tillgång till vård, vilket leder till ett friskare samhälle.

30–34 år

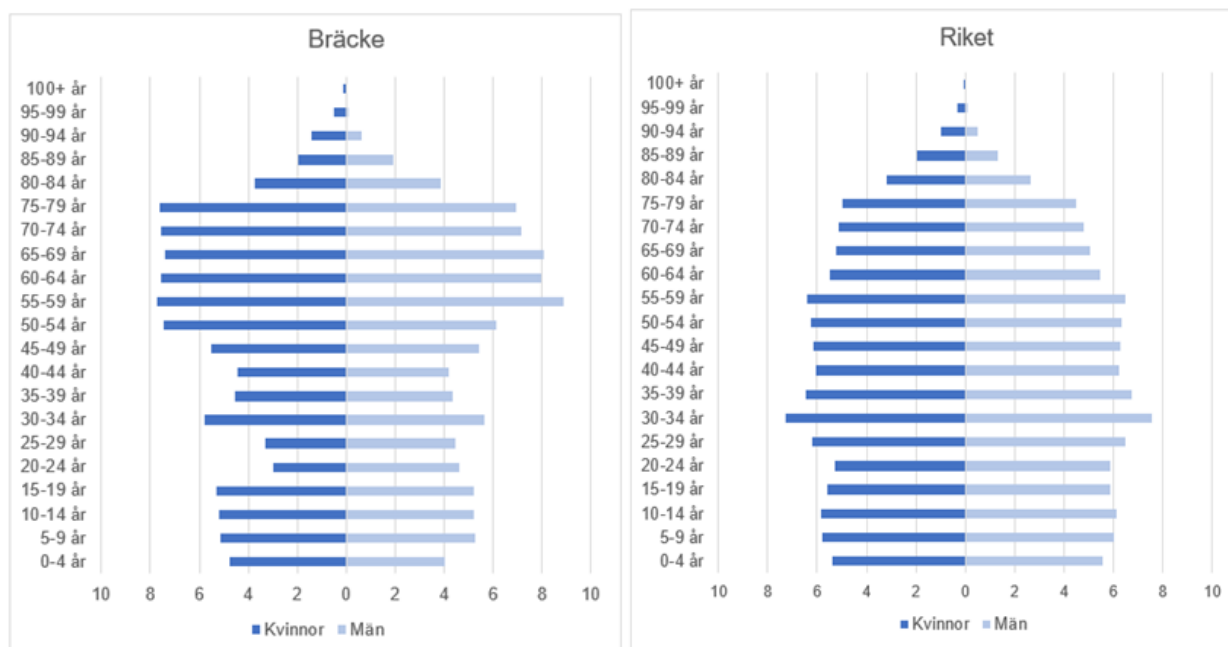
är den åldersgrupp i riket som
var störst 2023

55–59 år

är den åldersgrupp som var
störst i Bräcke kommun 2023

Åldersfördelningen

BILD 5 – AV BEFOLKNINGEN, ANDEL I PROCENT PÅ EN 5-ÅRS ÅLDERSGRUPP, FÖRDELAT PÅ KÖN. (KÄLLA: SCB)

**Bräcke
kommun**

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Hälsa på lika villkor 2022 – medborgarnas uppskattade hälsa

Bräcke kommun har deltagit i den nationella folkhälsoenkäten "Hälsa på lika villkor" vart fjärde år sedan 2010.

Våren 2022 skickades totalt 9 600 enkäter ut i Jämtlands län till personer mellan 16 och 84 år. Cirka 300 av dem bodde i Bräcke, och 36 % av kommunens mottagare svarade.

Enkäten genomförs i hela Sverige, och resultaten för Jämtlands län bearbetas av

Folkhälsoenheten vid Region Jämtland Härjedalen.

Utifrån resultaten finns behov att i samverkan arbeta långsiktigt med följande områden:

Främja goda levnadsvanor för bättre utfall

Att vara fysiskt aktiv och att ofta äta grönsaker och rotfrukter är mindre vanligt i Bräcke jämfört med länet och riket. Dessutom är det vanligare i kommunen att ha fetma, högt blodtryck och diabetes, därför behövs ett främjande perspektiv användas för att minska skillnader i hälsa.

Främja sociala relationer och socialt deltagande

Kommunen har en minskning av andelen personer som är socialt deltagande 2022 var det endast 54 procent av kommunens invånare mellan 16–84 år som är socialt deltagande. Det är även en minskning över tid gällande andel i kommunen som har praktiskt stöd. Att vara del i ett socialt sammanhang är en skyddsfaktor för hälsan och är därför fortsatt viktig att prioritera.

Främja psykisk hälsa

Den psykiska ohälsan är en av vår tids stora utmaningar och kommunen har en negativ utveckling med ökande andel som har svåra besvär av sömnsvårigheter. Det är därför av vikt att arbeta främjande för god psykisk hälsa då det är grundläggande för att människor ska kunna förverkliga sina möjligheter, hantera svårigheter genom livet och bidra till samhället.

Ta hänsyn till ekonomiska förutsättningar

Bräcke är den enda kommunen i länet som har en mindre andel invånare än länet och riket när det kommer till att klara av en oväntad utgift. Det finns koppling mellan ekonomisk kris och indikatorer som god allmän hälsa, social deltagande och levnadsvanor. Det är viktigt att långsiktigt arbeta vidare med detta område som på sikt kan ge effekter på folkhälsan.³

³ Rapporten Hälsa på lika villkor 2022.

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Delaktighet och inflytande

Delaktighet och inflytande i samhället är en av de mest grundläggande förutsättningarna för folkhälsa. Brist på inflytande och möjlighet att påverka den egna livssituationen har ett starkt samband med hälsa. Rätten till delaktighet gäller alla.

Valdeltagande i valet till kommunfullmäktige

I bild 10 redovisas valdeltagandet i Bräcke kommun vid senast valet 2022, det var 77,22 procent av de röstberättigande som röstade till kommunfullmäktige. Jämfört med riket så ligger Bräcke kommun ca 3 procent under riksgenomsnittet.

Valdeltagande efter tabellinneåll och valår. Bräcke.

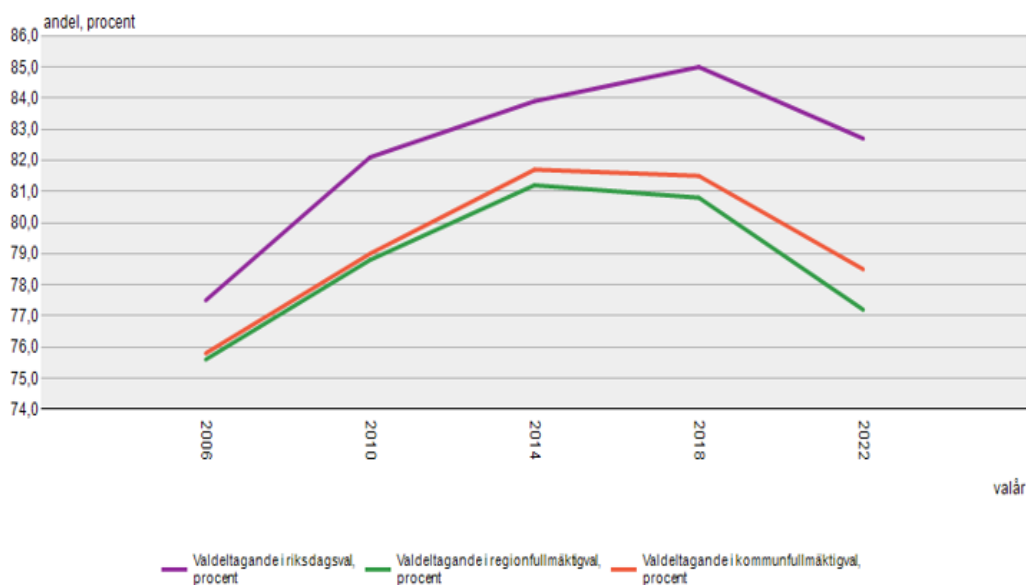

BILD 6 – ANDEL VALDELTAGANDE EFTER REGION, TABELLINNEÅLL OCH VALÅR (KÄLLA: SCB).

Elevers uppfattning om deras inflytande och delaktighet

Statistik från Skolinspektionens skolenkät 2024, visar att den övervägande delen av eleverna i årskurs 5 upplever att man ha möjlighet att påverka sin skolsituation medan en lägre andel i åk 8 upplever möjlighet till att påverka.

7. Inflytande		Index 6,2 (Samtliga åk 5: 5,8)					
		Väldigt mycket	Ganska mycket	Ganska lite	Väldigt lite/Inte alls	Vet inte	Samtliga
	Medelvärde	Andel	Andel	Andel	Andel	Andel	Medelvärde
Hur mycket tycker du att ni elever får vara med och påverka hur ni ska arbeta på lektionerna?	5,9	13%	54%	21%	*	*	5,5
Hur mycket tycker du att de vuxna i skolan lyssnar på förslag från eleverna, till exempel från klassråd eller elevråd?	6,4	21%	51%	25%	*	*	6,2

7. Inflytande		Index 5,3 (Samtliga åk 8: 4,5)					
		Väldigt mycket	Ganska mycket	Ganska lite	Väldigt lite/Inte alls	Vet inte	Samtliga
	Medelvärde	Andel	Andel	Andel	Andel	Andel	Medelvärde
Hur mycket tycker du att ni elever får vara med och påverka hur ni ska arbeta på lektionerna?	4,7	*	40%	27%	15%	*	4,2
Hur mycket tycker du att de vuxna i skolan lyssnar på förslag från eleverna, till exempel från klassråd eller elevråd?	5,9	*	47%	20%	*	16%	4,8

BILD 7 - ELEVERS UPPFATTNING OM DERAS INFLYTANDE OCH DELAKTIGHET ÅK 5 OCH ÅK 8 (KÄLLA: SKOLINSPEKTIONEN)

Elevers delaktighet

Under 2024 besökte kommunstyrelsens skolutskott Gällö skola. Genom dialog med eleverna diskuterades bland annat vilket inflytande eleverna haft på utformningen av den nya skolan, skolmaten, situationen i omklädningsrum och duschar, hur det fungerar med skolskjutsarna och ordningsfrågor i klassrummen. Dialogen fördes i en spontan och otvungen form och uppfattades som givande för båda parter.

Kommunstyrelsens skolutskott har som ambition att besöka de tre skolornas elevråd en gång per läsår för att informera sig om hur eleverna upplever sin situation och arbetsmiljö. ⁴

⁴ Bräcke kommun

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Självskattad socialt deltagande

Socialt deltagande mäts utifrån andelen som under året deltagit i två eller flera aktiviteter som exempelvis kurser, föreningsmöten, teater, bio, dans och liknande. Majoriteten i kommunen upplever socialt stöd, både emotionellt och praktiskt, och det är på samma nivå som både länet och riket. Att ha socialt stöd oavsett om det är emotionellt eller praktiskt, är vanligare bland kvinnor att ha. Andelen i kommunen som har praktiskt stöd har minskat från 99 procent 2010 till 93 procent 2022, det är framför allt en minskning av andelen män.

I Bräcke kommun är det bara drygt hälften av befolkningen som är socialt deltagande, vilket är en mindre andel jämfört med både länet och riket. Andelen som är socialt deltagande skiljer sig inte mellan kvinnor och män. Sedan 2018 har andelen i kommunen minskat från 76 procent till 54 procent 2022 och den signifikanta minskningen har skett både bland kvinnor och män i kommunen.⁵

Antal föreningar med lokalt aktivitetsstöd

Idrottsföreningar kan söka aktivitetsstöd från Riksidrottsförbundet, medan kommunalt aktivitetsstöd beviljas till alla former av organiserad verksamhet som bedrivs i föreningsform, som slöjdklubbar eller egen fritidsgårdsverksamhet. Aktivitetsstöd utgår med 14 kronor per deltagare och tillfälle, för verksamhet riktad till barn och ungdomar i åldern 0–25 år. (from 2024 höjt till 20 kronor per deltagartillfällen). 2023 gav kommunen lokalt aktivitetsstöd till ca 13 600 deltagartillfällen.⁶

År	2020	2021	2022	2023	2024
Antal	8	7	8	8	9

BILD 8 – ANTAL FÖRENINGAR MED LOKALT AKTIVITETSSTÖD (KÄLLA: BRÄCKE KOMMUN).

Kulturskolan

Vid terminsstarten 2024 var totalt 151 elever i åk 4–9 på alla kommunens grundskolor anmälda till kulturskolans ordinarie verksamhet. Kulturskolan i Bräcke kommun är avgiftsfri för deltagarna.⁷

Mötesplatser för unga

Under 2024 fanns det fyra fritidsgårdar i kommunen som alla får verksamhetsbidrag och fria lokaler av kommunen. På ungdomsgården i Gällö är det skolan som ansvarar, och i Kälarne, Pilgrimstad och Bräcke det föreningar.⁸

⁵ Hälsa på lika villkor 2022

⁶ Bräcke kommun

⁷ Bräcke kommun

⁸ Bräcke kommun

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPREDOVISNING

Sociala relationer

Det är 71 procent i Bräcke kommun som upplever tillit till andra människor, vilket är i nivå med länet och riket. Andelen personer som upplever tillit är lika stor oavsett kön. På länsnivå är det främst gruppen unga vuxna som har haft negativ utveckling över tid, dels gällande tillit till andra människor, dels det sociala stödet som minskat och då främst är det färre män mellan 16–29 år som upplever det 2022 jämfört med tidigare undersökningar.

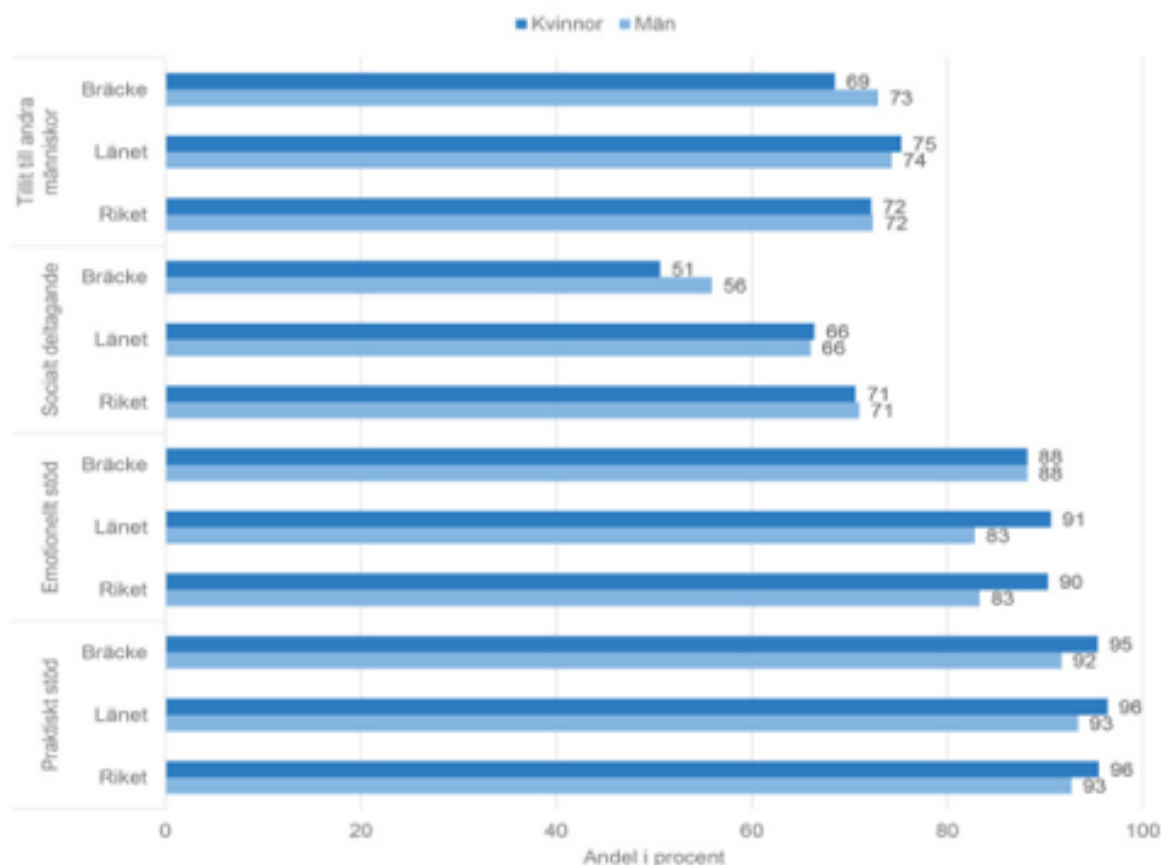

BILD 9 – SOCIALA RELATIONER FÖRDELAT PÅ KVINNOR OCH MÄN, BRÄCKE KOMMUN. (KÄLLA: HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR 2022)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Utbildning och arbete

Ekonomisk och social trygghet är de mest grundläggande förutsättningarna för folkhälsan.

Befolkningens utbildningsnivå

Utbildningsnivån har förändrats sedan 2014. Förgymnasial utbildning har minskat för både män och kvinnor. Gymnasial utbildning är oförändrad för kvinnor men har ökat bland männen. Den största ökningen syns inom eftergymnasial utbildning, främst bland kvinnor.

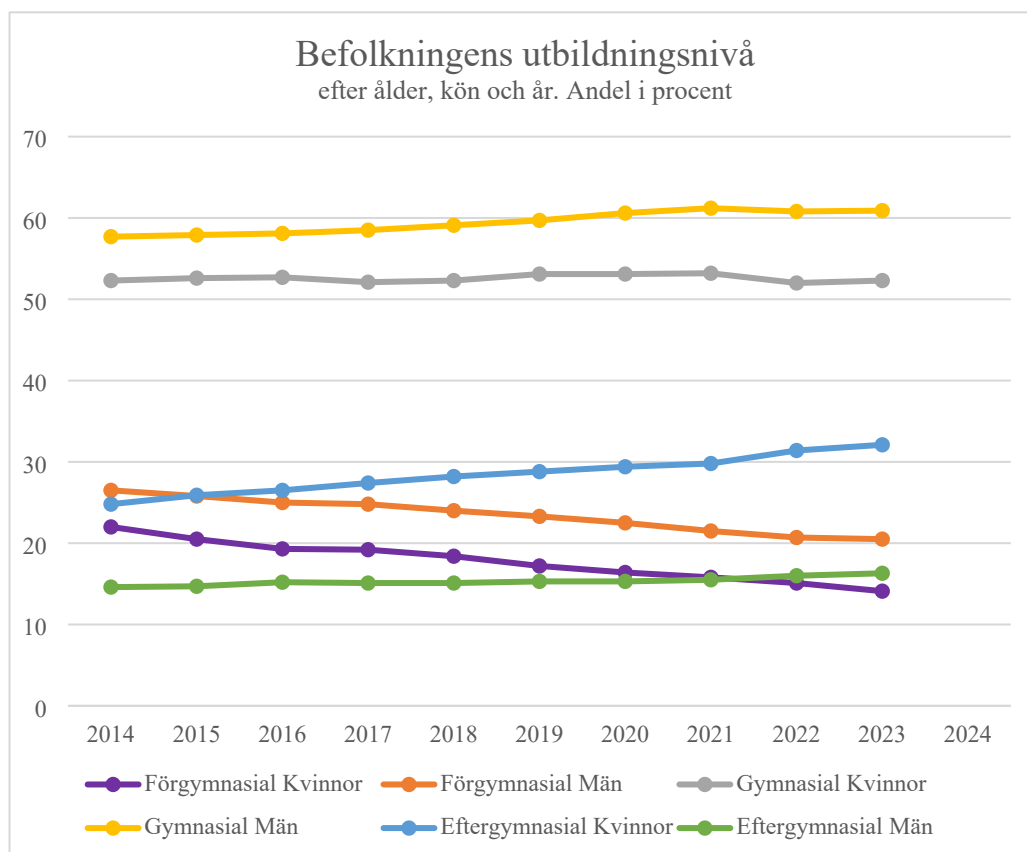

BILD 10 - BEFOLKNINGENS UTBILDNINGSNIVÅ 2014-2023 BRÄCKE KOMMUN (KÄLLA:FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Behörighet till yrkesprogram

Under de senaste åren har andelen elever i åk 9 som blivit behöriga till gymnasiets yrkesprogram varierat. 2023 var 91,2 procent av niondeklassarna behöriga till yrkesprogram, vilket var en ökning från 83,3 procent året innan. Andelen behöriga minskade till 82,5 procent år 2024. Minskning av behörighet till yrkesprogram ses även på riks- och länsnivå.

2024 hade fler flickor än pojkar gymnasiebehörighet i Bräcke kommun, flickorna 92 procent och pojkar 75 procent. Sett över tid så ser man trenden att fler flickor än pojkar i Bräcke kommun har gymnasiebehörighet, 2024 års siffror visar 92 procent hos flickorna och 75 procent hos pojkarna.

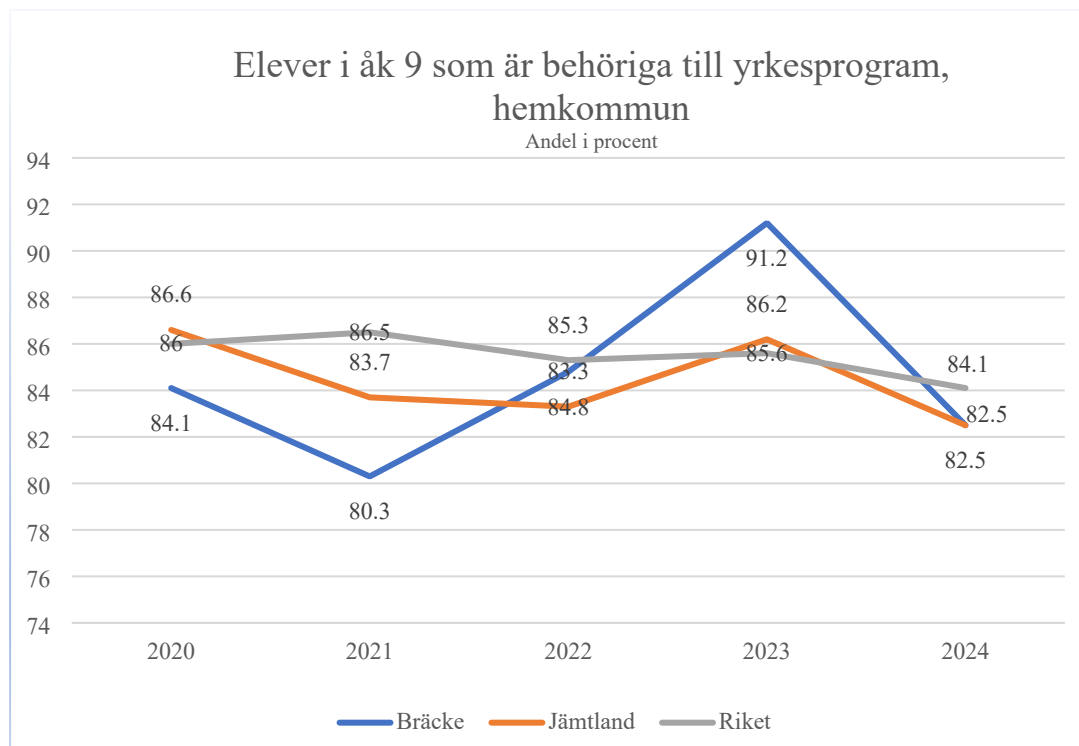

BILD 11 – ELEVER I ÅK 9 SOM ÄR BEHÖRIGA TILL YRKESPROGRAM, HEMKOMMUN. (KÄLLA: KOLADA).

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Familjer med låga inkomster

Bräcke kommun har i stort en större andel familjer med låga inkomster än läns- och riksgenomsnittet.

Ensamstående med barn och familjer med sjuk- eller aktivitetsersättning är de som oftast har låg inkomst. Deras andel har ökat mest under perioden. Övriga familjetyper har haft en mer stabil utveckling.

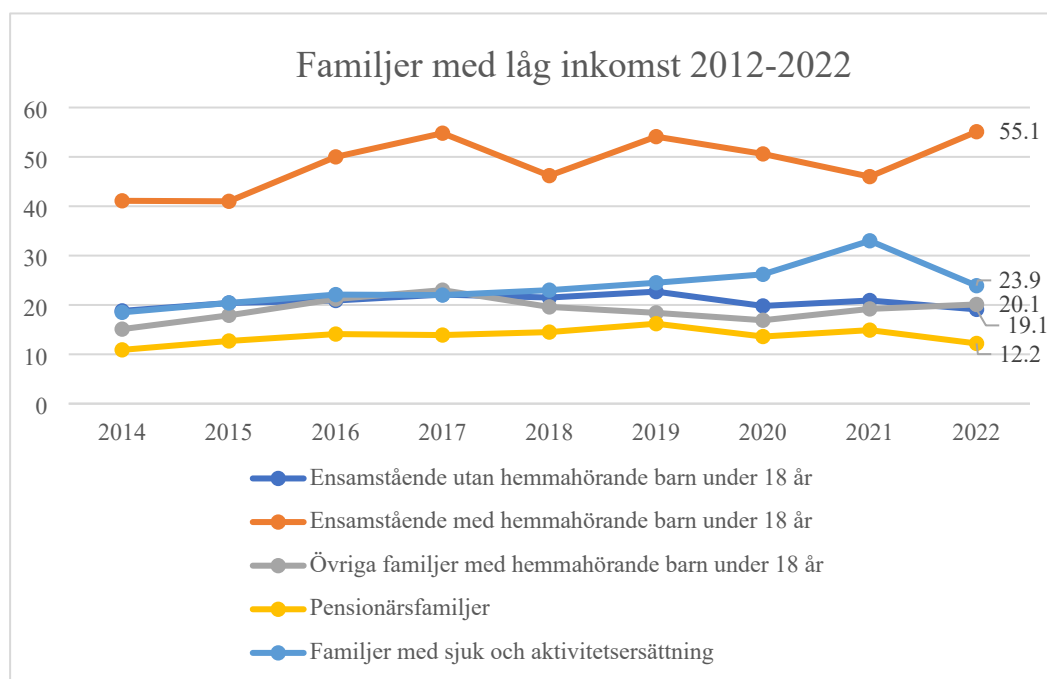

BILD 12 – FAMILJER MED LÅGA INKOMSTER BRÄCKE KOMMUN UPPDELAT I FAMILJETYP. (KÄLLA: FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN).

Om nyckeltalet:

Med låg inkomst avses en disponibel inkomst (per konsumtionsenhet) under 60 procent av medianinkomsten. Medianinkomst är den mittersta observationen i en rangordning av inkomstagarna efter inkomstens storlek, det alltså finns lika många inkomstagare på vardera sidan om den mittersta observationen.

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Antalet arbetssökande, öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd

Arbetslöshet 18–65 år

Arbetslösheten har minskat för både män och kvinnor under de senaste tio åren, men männen har haft en genomgående högre arbetslöshet än kvinnor. Trenden visar en stabilisering de senaste åren.

Arbetslösheten är högre i Bräcke kommun 2024 jämfört med länets genomsnitt, men är lägre än rikets. (4,1 procent i kommunen, 3,9 procent i länet och 5,7 procent i riket). Sett i ett längre tidsperspektiv kan konstateras att arbetslösheten i Bräcke kommun ligger på lägre nivå än 2014, då den låg på 7,6 procent.

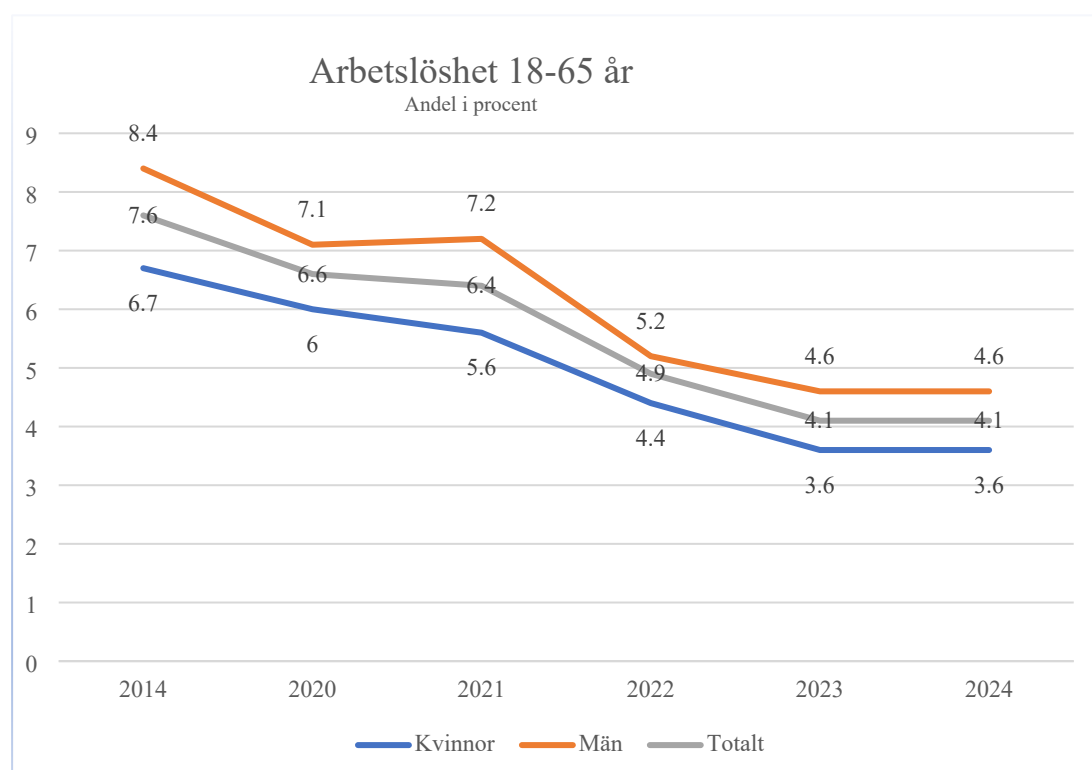

BILD 13 – ARBETSLÖSHET 18–64 ÅR UPPDELAT KVINNOR OCH MÄN. (KÄLLA: KOLADA, NYCKELTAL N03920).

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Arbetslöshet 16 – 24 år

Procenttalen baseras på andelen öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd mellan 16–24 år.

Arbetslösheten bland unga har generellt minskat från 2014 till 2024 för både män och kvinnor. Män har haft en genomgående högre arbetslöshet än kvinnor. 2014 låg den på 10,1 procent för män och 8,3 procent för kvinnor.

Stark nedgång fram till 2022, därefter syns en ökning i arbetslöshet för kvinnor (från 3,3 procent till 4,4 procent) medan männens arbetslöshet ligger stabilt kring 4,4 procent.

Unga män har haft högre arbetslöshet än kvinnor men har också sett en större förbättring. Effekterna av pandemin syns mellan 2020 och 2021, men därefter har trenden varit positiv.

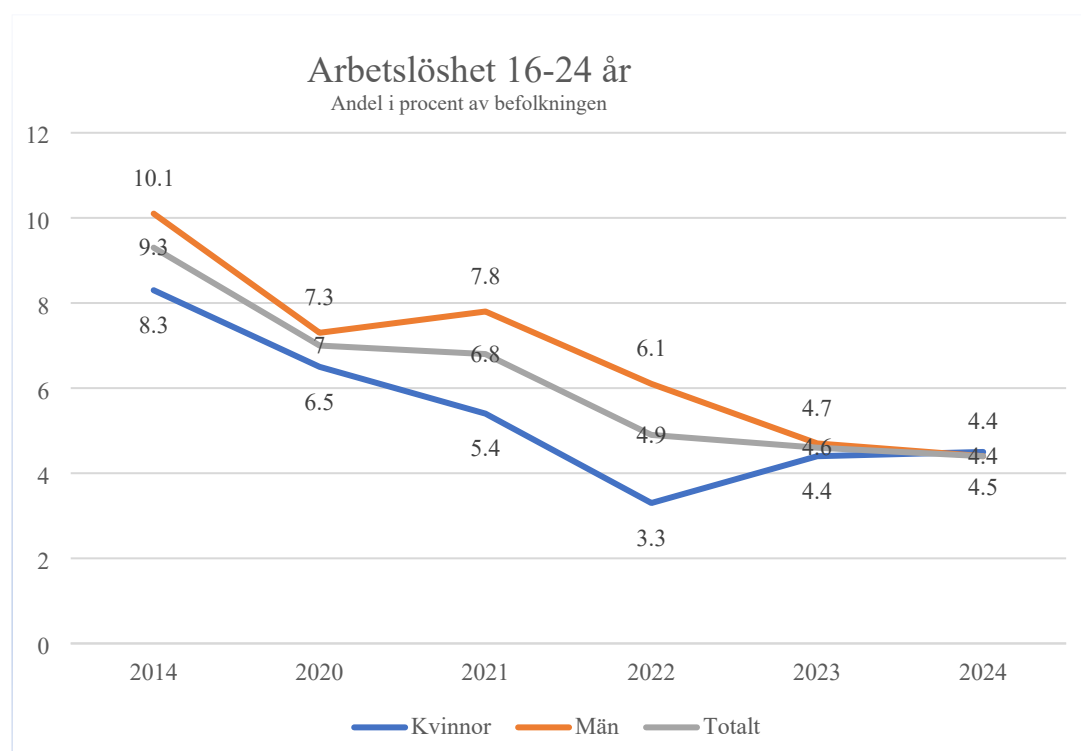

BILD 14 – ARBETSLÖSHET 16–24 ÅR UPPDELAT PÅ KVINNOR, MÄN OCH TOTALT. ÅRSMEDELVÄRDE. (KÄLLA: KOLADA, NYCKELTAL N03921)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Ekonomiskt bistånd; andel av befolkningen, andel vuxna biståndsmottagare, samt tid i bidragsberoende.

Ekonomiskt bistånd ska vara tänkt att fungera som ett sista skyddsnät för den som har tillfälliga ekonomiska bekymmer. Stödet ska garantera en skälig levnadsnivå men samtidigt utformas så att den enskilde i fortsättningen kan leva ett självständigt liv.

Diagrammet visar att antal biståndsmottagare har minskat över tid. 2024 var det 154 biståndsmottagare med ekonomiskt bistånd.

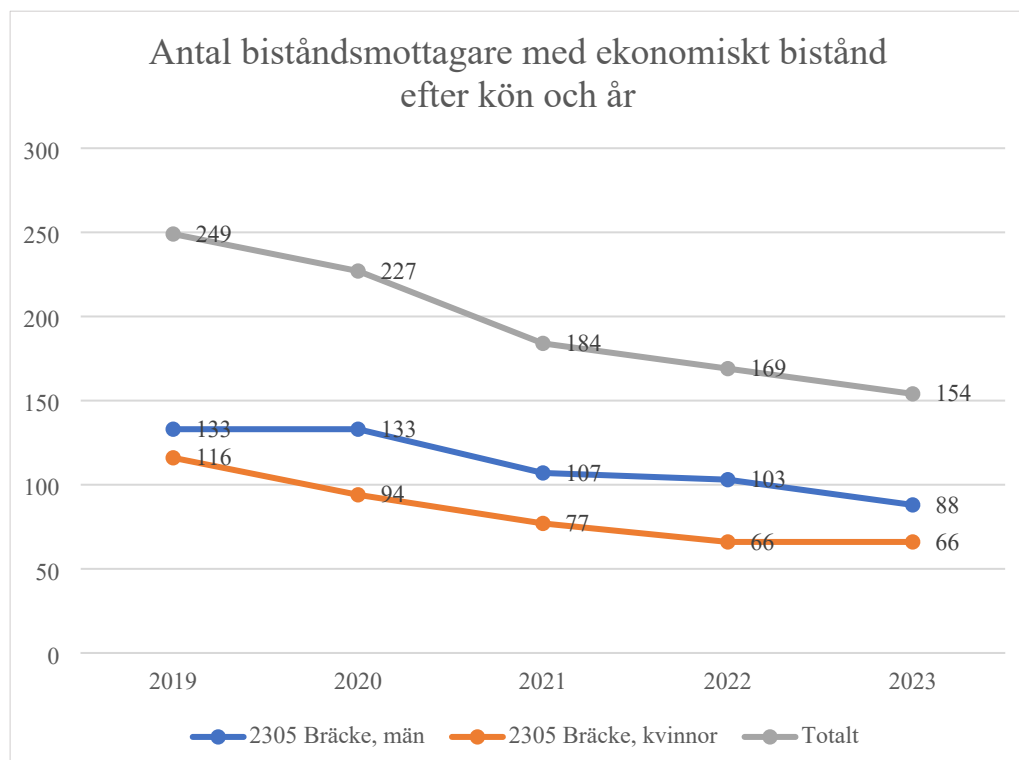

BILD 15 - ANTAL PERSONER I BRÄCKE KOMMUN SOM HAR EKONOMISKT BISTÅND, FÖRDELAT MÄN OCH KVINNOR (KÄLLA: SOCIALSTYRELSEN).

Trygga och goda uppväxtvillkor

Förhållandena under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och den fysiska hälsan under livet. Barn och unga är en av de viktigaste målgrupperna för folkhälsoarbetet.

Barnombudsmannen lyfter flera viktiga faktorer för trygga och goda uppväxtvillkor:

En stabil och trygg familjemiljö

- Barn behöver en kärleksfull och stödjande uppväxtmiljö.
- Föräldrar eller vårdnadshavare ska få stöd om det finns behov.

Tidiga insatser och förebyggande arbete

- Samhället, särskilt socialtjänsten, har en viktig roll i att tidigt identifiera och stödja barn i riskzon.
- Förebyggande arbete minskar risken för utsatthet och ohälsa.

Trygg boendesituation

- Barn ska ha rätt till ett stabilt och säkert boende.
- Hemlöshet och osäkra boendeförhållanden påverkar barns hälsa och framtid negativt.

Skydd mot våld och övergrepp

- Barn ska skyddas från fysiskt och psykiskt våld.
- De ska inte tvingas till umgänge med våldsamma föräldrar.

Delaktighet och barns rättigheter

- Barns röster ska höras i beslut som rör deras liv.
- Barnkonventionen ska genomsyra lagar och beslut som påverkar barn.⁹

⁹ www.barnombudsmannen.se

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Självskattad hälsa; psykosomatiska besvär

Läsåret 2023/2024 var det 75 procent av eleverna i årskurs 7 som mådde bra eller mycket bra. Andelen elever som uppger att de under de tre senaste månaderna känt sig ledsen eller nedstämd ligger på 3,3 procent.

Elevers svar: Jag mår...

Läsåret 2023/2024, svarsalternativ i procent, årskurs 7

Svarsalternativ	Kön	Antal	Andel
Mycket bra	Pojke Flicka	12 0	35,3% 0%
Bra	Pojke Flicka	19 15	55,9% 57,7%
Varken bra eller dåligt	Pojke Flicka	2 6	5,9% 23,1%
Dåligt	Pojke Flicka	0 4	0% 15,4%
Mycket dåligt	Pojke Flicka	1 1	2,9% 3,8%
Vet ej/ej svar	Pojke Flicka	0 0	0% 0%

BILD 16 – SJÄLVSKATTAD HÄLSA ÅK 7 (KÄLLA: HÄLSOSAMTALET I SKOLAN LÄSÅRET 2023/2024)

Elevers svar:

Jag har under de tre senaste månaderna känt mig ledsen och nedstämd

Läsåret 2023/2024, svarsalternativ i andel i procent, årskurs 7

Svarsalternativ	Kön	Antal	Andel
Aldrig	Pojke Flicka	22 5	64,7% 19,2%
Mindre än en gång i veckan	Pojke Flicka	8 4	23,5% 15,4%
En gång i veckan	Pojke Flicka	2 3	5,9% 11,5%
Flera gånger i veckan	Pojke Flicka	1 9	2,9% 34,6%
Varje dag	Pojke Flicka	0 2	0% 7,7%
Vet ej/ ej svar	Pojke Flicka	1 3	2,9% 11,5%

BILD 17 – SJÄLVSKATTAD HÄLSA ÅK 7 (KÄLLA: HÄLSOSAMTALET I SKOLAN LÄSÅRET 2023/2024)

Antal barn 0–20 år placerade i familjehem eller för vård och boende

Antal barn och unga som placerats i familjehem har varierat mellan 23 och 28 per år. Familjehem är den vanligaste placeringsformen.

Antalet placerade i HVB-hem har varierat mer än familjehemmen. 2021 hade det högsta antalet placeringar (14), medan det var lägst 2023 (4). 2022 hade en markant minskning jämfört med 2021, men 2024 har det ökat igen till 8.

SIS-placeringar är mycket ovanliga, vilket kan bero på att målgruppen i denna statistik sällan kräver denna typ av insats.

Årtal	2020	2021	2022	2023	2024
Antal placerade i familjehem	23	28	23	28	24
Antal placerade i HVB-hem (hem för vård och boende)	9	14	6	4	8
Antal placerade i SIS	0	0	0	0	1
*Inkl. ensamkommande	0	0	0	0	0

BILD 18 - ANTALET BARN OCH UNGA 0–20 ÅR PLACERADE I OLIKA FORMER AV SAMHÄLLSVÅRD UNDER ÅREN 2020–2024 (KÄLLA: BRÄCKE KOMMUN)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Trygghet, trivsel, orättvis behandling

Frågeområdet **trivsel** visar en god måluppfyllelse. 76,7 % av eleverna i årskurs 7 uppger att de trivs *bra* eller *mycket bra* i skolan.

Elevens svar: Jag trivs i skolan

Läsåret 2023/2024, svarsalternativ i andel i procent, årskurs 7

Svarsalternativ	Kön	Antal	Andel
Mycket bra	Pojke	12	35,3%
	Flicka	0	0%
Bra	Pojke	19	55,9%
	Flicka	15	57,7%
Varken bra eller dåligt	Pojke	2	5,9%
	Flicka	6	23,1%
Dåligt	Pojke	0	0%
	Flicka	4	15,4%
Mycket dåligt	Pojke	1	2,9%
	Flicka	1	3,8%
Vet ej/ej svar	Pojke	0	0%
	Flicka	0	0%

BILD 19 – TRIVSEL I SKOLAN BRÄCKE KOMMUN (KÄLLA: HÄLSOSAMTALET I SKOLAN LÄSÅRET 2024/2025)

Trygghet

Andel elever i åk 5 som angett att de känner sig trygga i skolan har ökat sedan 2019. Däremot i åk 8 ses en minskning med 8 procentenheter mellan 2022 o 2024. (2022; 95 procent. 2024; 87 procent)

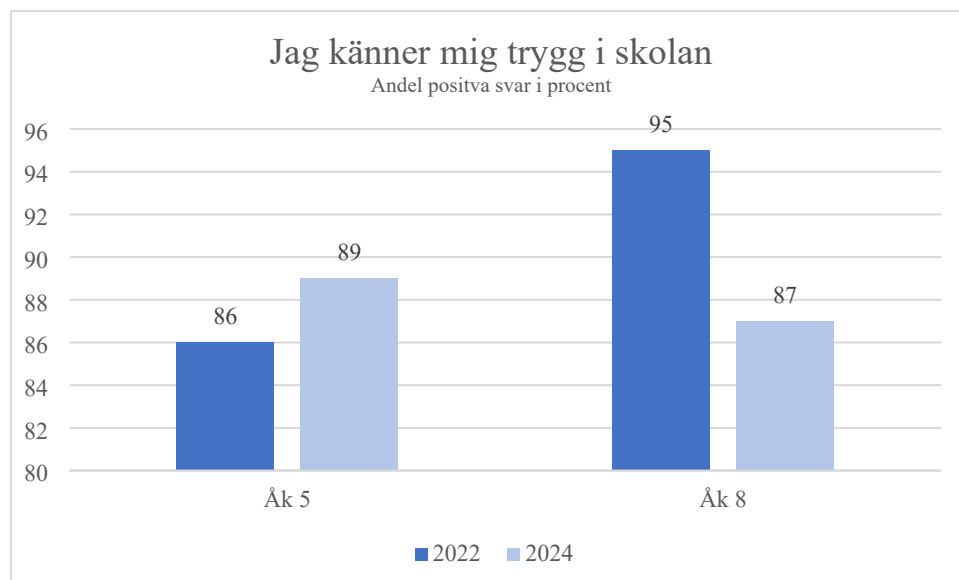

BILD 20 – TRYGGHET I SKOLAN BRÄCKE KOMMUN (KÄLLA: SKOLINSPEKTIONEN, SKOLENKÄT BRÄCKE VT24)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Hälsa och skoltrivsel

I åk 9 i Bräcke kommun är det 6 av 10 elever som *vanligtvis är nöjd med sin hälsa*, motsvarande andel är 5 av 10 elever när det gäller *vanligtvis nöjd med sig själv*.

7 av 10 elever i åk 9 i kommunen trivs bra i skolan.

17 procent av eleverna i åk 9 i Bräcke skolkar minst en gång per månad.

Över tid har andelen elever varit på samma nivå gällande hälsa och skola.

Eleverna i åk 9 i Bräcke kommun skiljer sig inte signifikant på något vis mot länet eller riket gällande hälsa och skola.

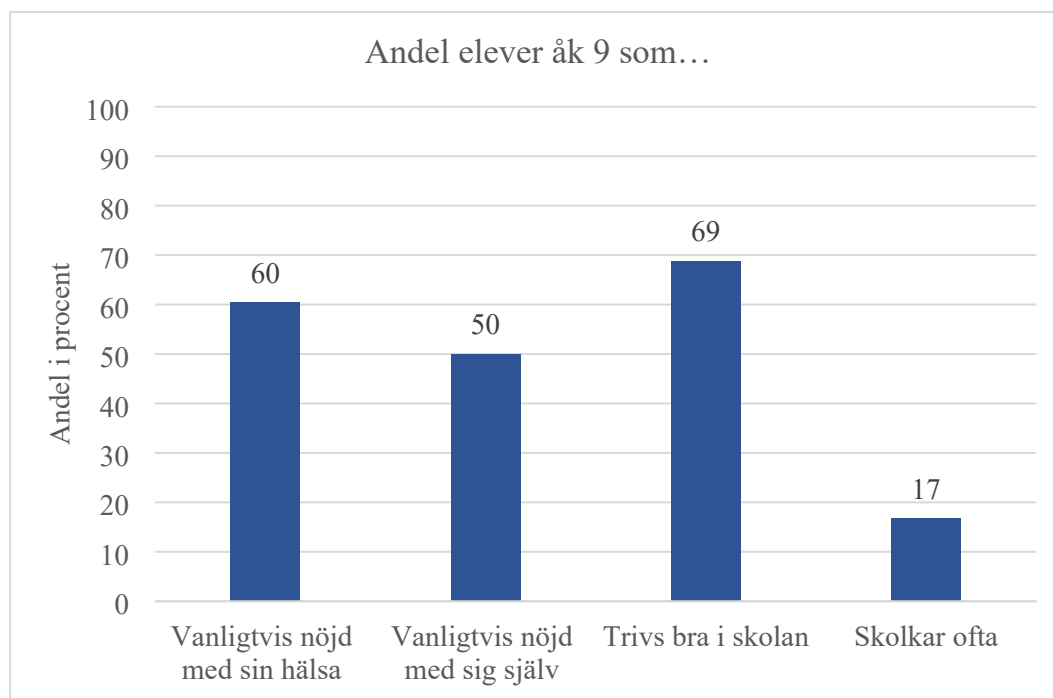

BILD 21 – HÄLSA OCH SKOLTRIVSEL BRÄCKE KOMMUN (KÄLLA: SKOLELEVERS DROGVANOR 2023)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Behörighet till gymnasieskolan

Data avser år 9 som går i någon av kommunens skolor oavsett folkbokföringsort. Resultaten för Bräcke kommun 2024 ligger på samma nivå som både läns- och riksgenomsnittet.

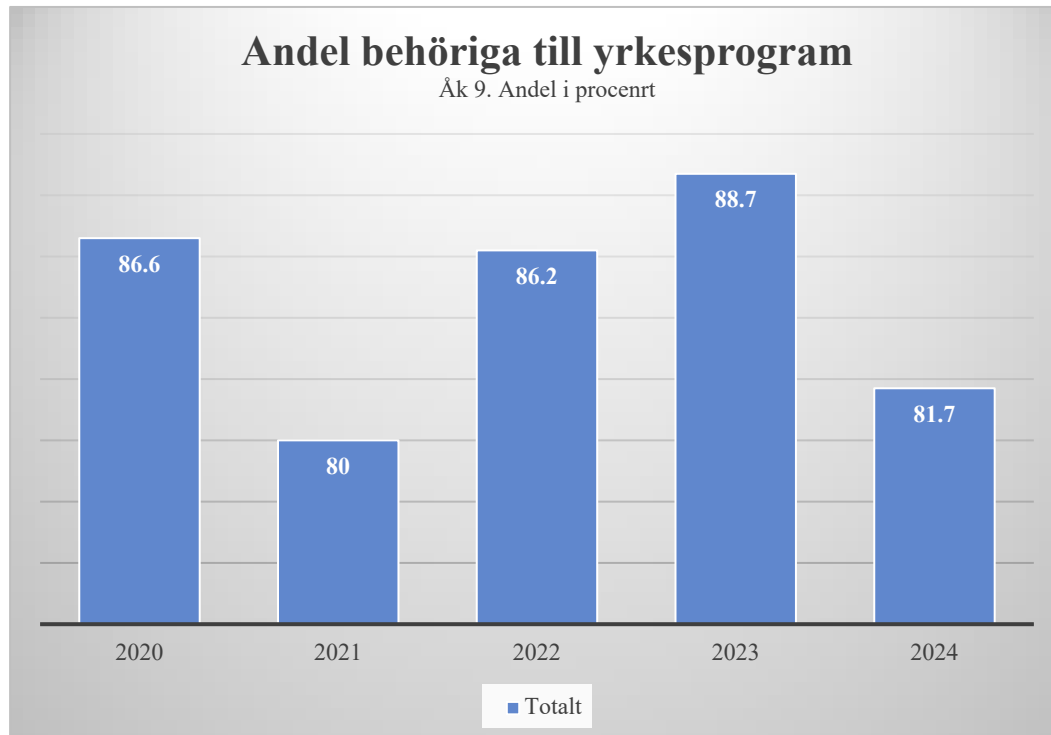

BILD 22 - ANDEL BEHÖRIGA TILL GYMNASIESKOLAN YRKESPROGRAMMET. (KÄLLA: KOLADA, NYCKELTAL N15436)

Om nyckeltalet:

Antal elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram dividerat med antal elever som fått eller skulle ha fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. För att ha gymnasiebehörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik och i minst fem andra ämnen från grundskolan. Fram t.o.m. 2011 krävdes godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik för att uppnå lägsta behörighet till gymnasiet. Uppgiften avser elever i kommunala skolor i kommunen oavsett folkbokföringsort. Uppgiften avser läsår. 2016 exkluderades elever med okänd bakgrund.¹⁰

¹⁰ Skolverket (Siris)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Andel anställda årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning i kommunal förskola

Bräcke kommun har en lägre andel pedagogiskt utbildad personal i förskolan jämfört med både länet och rikssnittet, men trenden visar en viss stabilitet de senaste två åren.

Andelen årsarbetare i förskolan med pedagogisk högskoleutbildning har minskat över tid i både kommunen och länet. Ser man till alla kommuner i Sverige så har det skett en ökning sedan 2019.

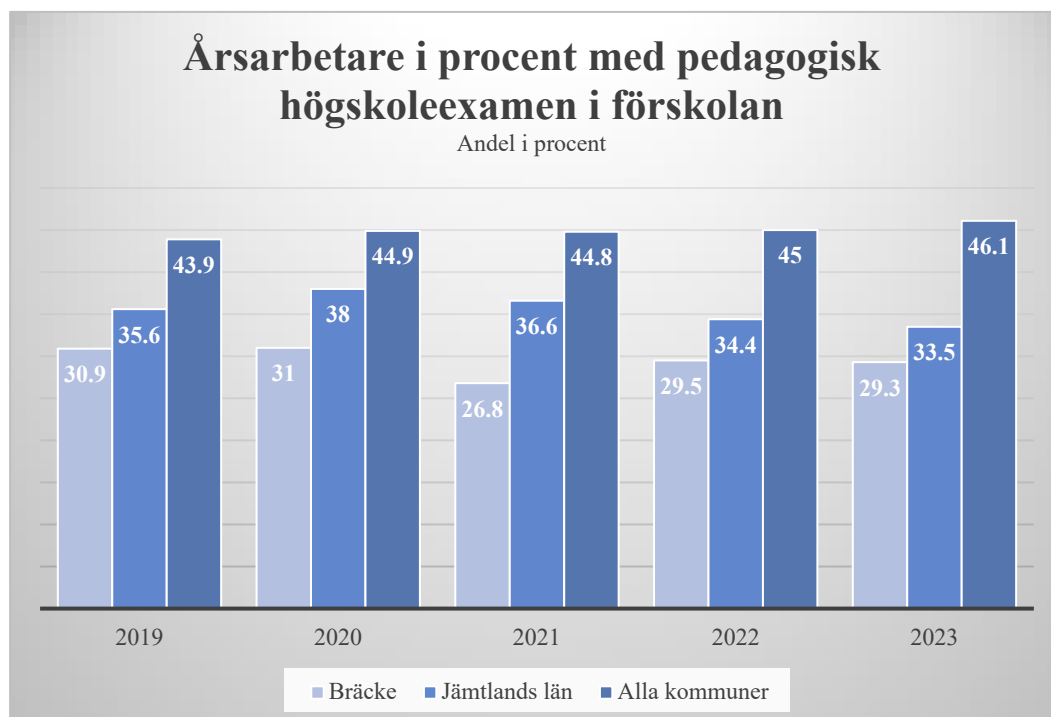

BILD 23 - ANDEL ANSTÄLLDA ÅRSARBETARE MED PEDAGOGISK HÖGSKOLEEXAMEN I FÖRSKOLAN, ANDEL I PROCENT. (KÄLLA: KOLADA, NYCKELTAL N11023)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Barnfattigdom

2023 fanns det 1065 barn mellan 0–17 år i Bräcke kommun och 7,2 procent av dessa levde i ekonomiskt utsatta hushåll. Genomsnittet för länet var 4,5 procent och för riket 3,9 procent (2024 års siffror är inte publicerade).

Andelen barn i familjer med ekonomiskt bistånd har minskat kraftigt i Bräcke, liksom i resten av landet. Dock är nivån fortfarande högre i Bräcke jämfört med både Jämtlands län och riket.

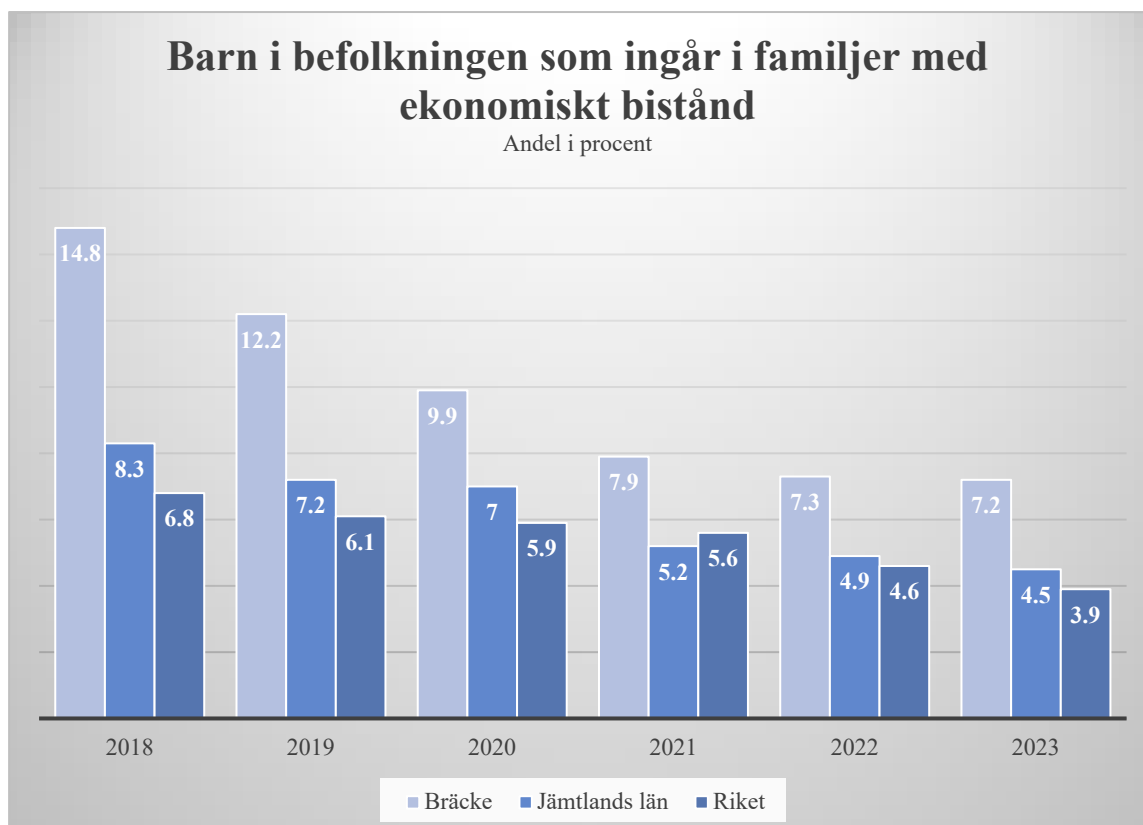

BILD 24 - BARN I BEFOLKNINGEN SOM INGÅR I FAMILJER MED EKONOMISKT BISTÅND, ANDEL I PROCENT. (KÄLLA: KOLADA, NYCKELTAL U31803)

Om nyckeltalet:

Antal barn som ingår i hushåll som någon gång under året mottagit ekonomiskt bistånd dividerat med antal barn i kommunen. Barn avser personer under 18 år. Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd samt Registret över totalbefolkningen (RTB)

Hälsofrämjande miljöer

Människors levnadsvanor kan påverkas dels genom miljöer som stimulerar ett hälsosamt liv, dels genom att individen stärks till att göra bra val.

Levnadsvanor

I Bräcke kommun är det 56 procent som når rekommendationerna om fysisk aktivitet minst 150 minuter per vecka, vilket är en mindre andel än både länet och riket.

Andelen kvinnor som är fysiskt aktiva är mindre i kommunen jämfört med både länet och riket.

1 av 5 i kommunen är stillasittande 10 timmar eller mer per dygn. I både länet och riket är det en mindre andel kvinnor än män som är stillasittande 10 timmar eller mer per dygn, en signifikant könsskillnad som inte finns på kommunnivå.

Det är 23 procent i kommunen som äter grönsaker och rotfrukter minst två gånger per dag och det är vanligare att kvinnor än män gör det. Det är mindre vanligt bland män i kommunen jämfört med länet och riket att ofta äta grönsaker och rotfrukter. Samtidigt har andelen män i kommunen som ofta äter grönsaker och rotfrukter minskat från 24 procent 2014 till 13 procent 2022.

På länsnivå är det en ökning av andelen som är fysiskt aktiva från 64 procent 2018 till 67 procent 2022. Det är främst i åldersgruppen 65–84 år som andelen har ökat signifikant jämfört med 2018, från 53 till 58 procent. En negativ utveckling är att andelen som ofta dricker sötdryck har ökat från 26 procent 2018 till 30 procent 2022. Det är framför allt hos personer mellan 16–44 år som ökningen har skett.

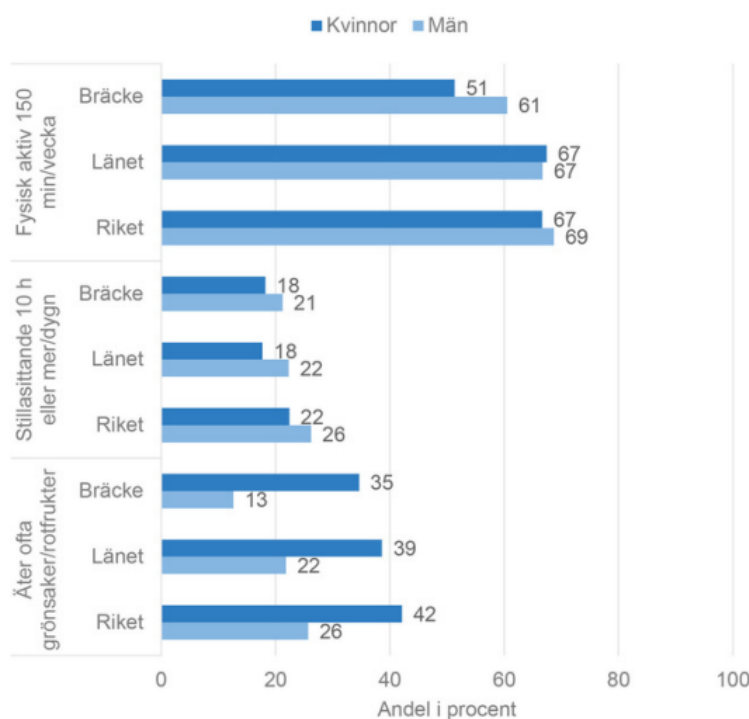

BILD 25 – LEVNADSVANOR BRÄCKE KOMMUN (KÄLLA: HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR 2022)

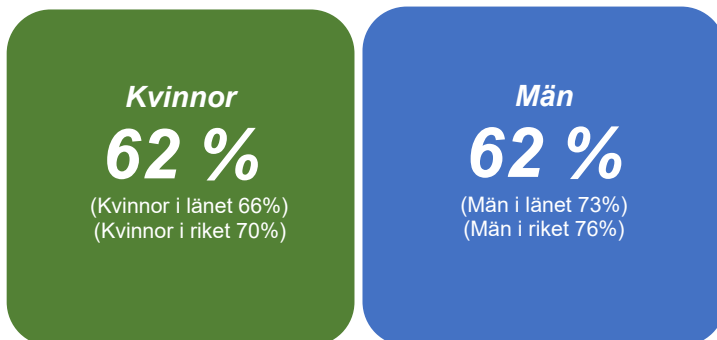
Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPREDOVISNING

Andel med allmänt gott hälsotillstånd

Drygt 6 av 10 i kommunen uppger att de har god hälsa.

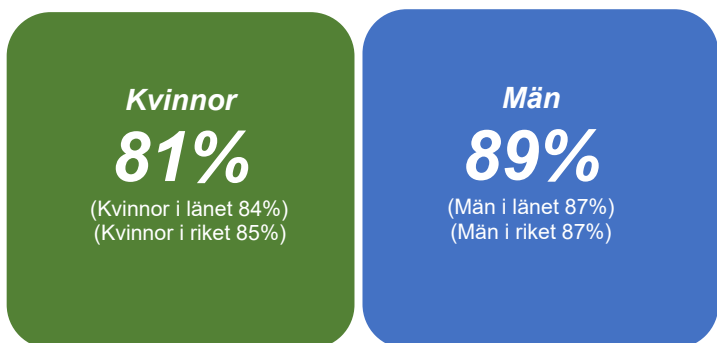
Både på läns- och riksnivå är det en större andel män än kvinnor som upplever sin hälsa som god. I Bräcke kommun är andelen kvinnor och män på samma nivå. Det är dock en mindre andel i kommunen jämfört med både länet och riket som har en god hälsa.

Andel med gott psykiskt välbefinnande

Majoriteten i kommunen har gott psykiskt välbefinnande.

Det är bara på riksnivå som det är en större andel män än kvinnor som har ett gott psykiskt välbefinnande.

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Hälsoutfallet

I kommunen har 2 av 3 övervikt eller fetma, vilket är en större andel än både länet och riket. I kommunen är det ingen skillnad mellan könen, vilket det är på läns- och riksnivå, att det är fler män än kvinnor som har övervikt eller fetma.

Det är tio procentenheter fler i Bräcke kommun jämfört med länet som har högt blodtryck. I riket är det en större andel män än kvinnor som har högt blodtryck.

I Bräcke är det 13 procent som har diabetes vilket är en större andel jämfört med både länet och riket. Det är fler män än kvinnor i både länet och riket som har diabetes.

Det finns inga signifikanta skillnader över tid i Bräcke kommun gällande hälsoutfall, det gör det dock på länsnivå. Det gäller dels att det är fler som har fetma och det är framför allt en ökning bland män mellan 45–64 år. I länet är det även en ökning av andelen personer som har högt blodtryck.

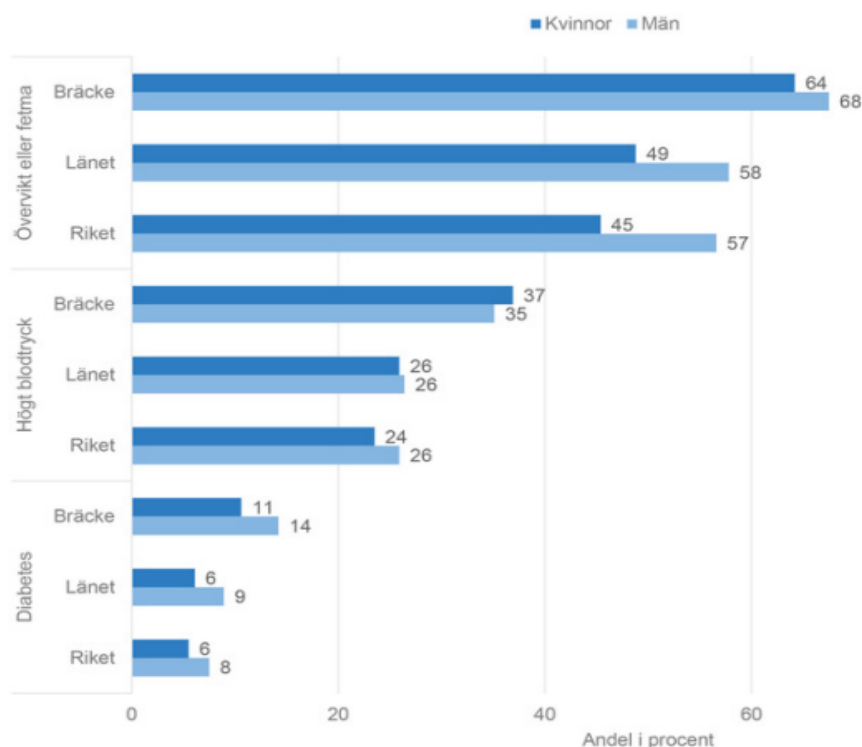

BILD 26 – HÄLSOUTFALLET FÖRDELAT PÅ MÄN OCH KVINNOR, BRÄCKE KOMMUN (KÄLLA: HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR 2022)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Psykiska besvär

I Bräcke kommun är det ingen skillnad mellan hur stor andel kvinnor och män som upplever de psykiska besvärerna dock är det könsskillnader som finns både på läns- och riksnivå för de tre psykiska besvärerna. Andel personer i kommunen som upplever mycket stress, svåra besvär av ängslan, oro eller ångest, svåra besvär av sömnsvårigheter skiljer sig inte åt från vare sig länet eller riket. Över tid har andelen i kommunen som har svåra besvär av sömnsvårigheter ökat, från 3 procent 2010 till 10 procent 2022.

Andelen i kommunen som har allvarlig psykisk påfrestning är på samma nivå som både länet och riket och där är det vanligare att kvinnor har det jämfört med män, signifikanta könsskillnader som inte finns på kommunnivå.

Sedan 2010 har det på länsnivå varit en negativ utveckling gällande de tre psykiska besvärerna, främst för gruppen kvinnor 16–29 år. Samtidigt är det sedan 2010 en minskande andel som har haft suicidtankar och det är främst andelen kvinnor som har minskat på länsnivå.

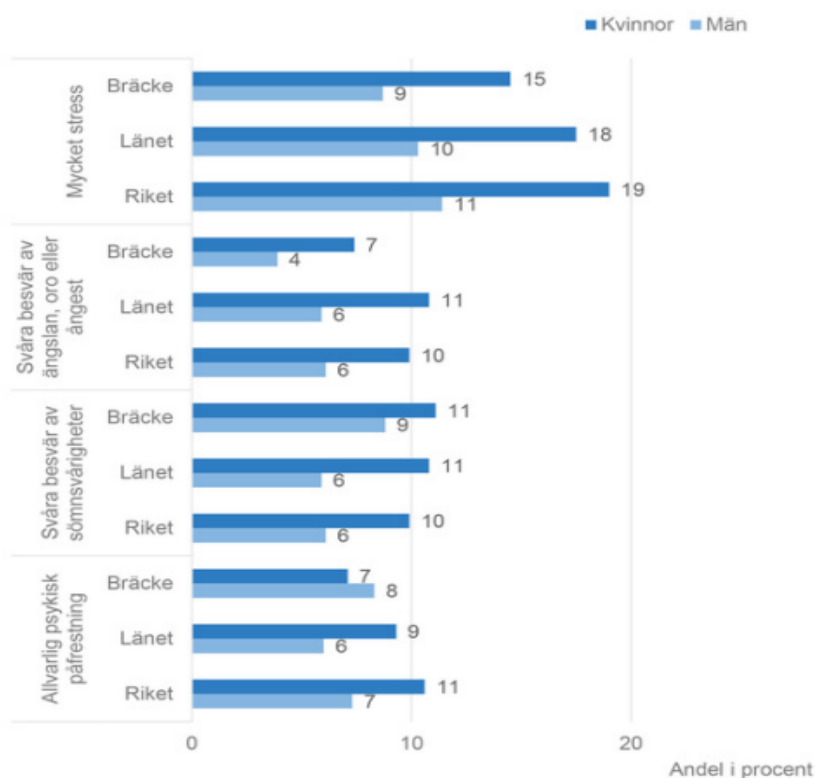

BILD 27 - PSYKISKA BESVÄR FÖRDELAT PÅ MÄN OCH KVINNOR BRÄCKE KOMMUN (KÄLLA: HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR 2022)

Positiva och negativa trender utifrån enkäten Hälsa på lika villkor 2022

I tre områden går det att se en **positiv trend** jämfört med 2010.

I Bräcke kommun är det:

- En mindre andel som avstått från att gå ut ensam på grund av rädsla.
- En mindre andel som provat cannabis senaste månaderna.
- En mindre andel som upplevt kränkande bemötande.

I sex områden går det att se en **negativ trend** jämfört med 2010.

I Bräcke kommun är det:

- En mindre andel som klarar av oväntad utgift.
- Vanligare med daglig tobakssnusning.
- Mindre vanligt att vara fysiskt aktiv och att ofta äta grönsaker och rotfrukter.
- Mindre vanligt att vara socialt deltagande.
- En mindre andel som har ett allmänt gott hälsotillstånd.
- En större andel som har övervikt eller fetma, högt blodtryck eller fetma.

HUR KAN VI BIBEHÅLLA OCH JOBBA VIDARE MED
DET SOM ÄR BRA I VÅR KOMMUN?

HUR KAN VI FÖRBÄTTRA DET SOM ÄR MINDRE
BRA?

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Fysiskt aktiva barn och ungdomar på fritiden

Det är 63 procent av eleverna i åk 7 som tränar/motionerar mer än tre gånger per vecka.

Elevens svar: Av dessa dagar jag rör på mig gör jag det sammanlagt minst en timme så att jag blir andfädd och/eller varm. (andel i procent)

Svarsalternativ	Kön	Antal	Andel
7 dagar i veckan	Pojke	1	2,9%
	Flicka	1	3,8%
5-6 dagar i veckan	Pojke	9	26,5%
	Flicka	3	11,5%
3-4 dagar i veckan	Pojke	13	38,2%
	Flicka	11	42,3%
1-2 dagar i veckan	Pojke	9	26,5%
	Flicka	9	34,6%
mindre än 1 gång i veckan	Pojke	2	5,9%
	Flicka	2	7,7%
aldrig	Pojke	0	0%
	Flicka	0	0%
vet ej/ej svar	Pojke	0	0%
	Flicka	0	0%

BILD 28 – FYSISK AKTIVITET ÅK 7 I BRÄCKE KOMMUN UPPDELAT KÖN. ANDEL I PROCENT. (KÄLLA: HÄLSOSAMTAL I SKOLAN 2023–2024).

Pojkar är generellt mer fysiskt aktiva än jämnåriga flickor och en högre aktivitetsnivå ses hos 11-åringar jämfört med 13- och 15-åringar. Enligt Folkhälsomyndigheten bidrar skoldagen med ca 35 procent av barn och ungdomars totala fysiska aktivitet på måttlig till hög ansträngningsnivå under en vecka. Fysisk aktivitet på högre ansträngningsnivå och träning utanför skoltid är mer vanligt bland de som skattar sin hälsa som god.

23 procent av eleverna i åk 9 är fysisk aktiv 7 timmar eller mer per vecka. Det är cirka 10 procentenheter lägre än länet och riket men skillnaden är inte statistiskt säkerställd.

Det är 1 av 3 elever i kommunens åk 9 som är medlem i förening med fokus på fysisk aktivitet vilket är en signifikant lägre andel jämfört med länet och riket.

I åk 9 i kommunen är det 23 procent av eleverna som är medlem i någon annan typ av förening och det skiljer sig inte mot vare sig länet eller riket.

Det är en signifikant större andel elever i kommunen, 98 procent, använder skärm 3 timmar eller mer per dag på helgen i jämförelse med länet och riket.

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

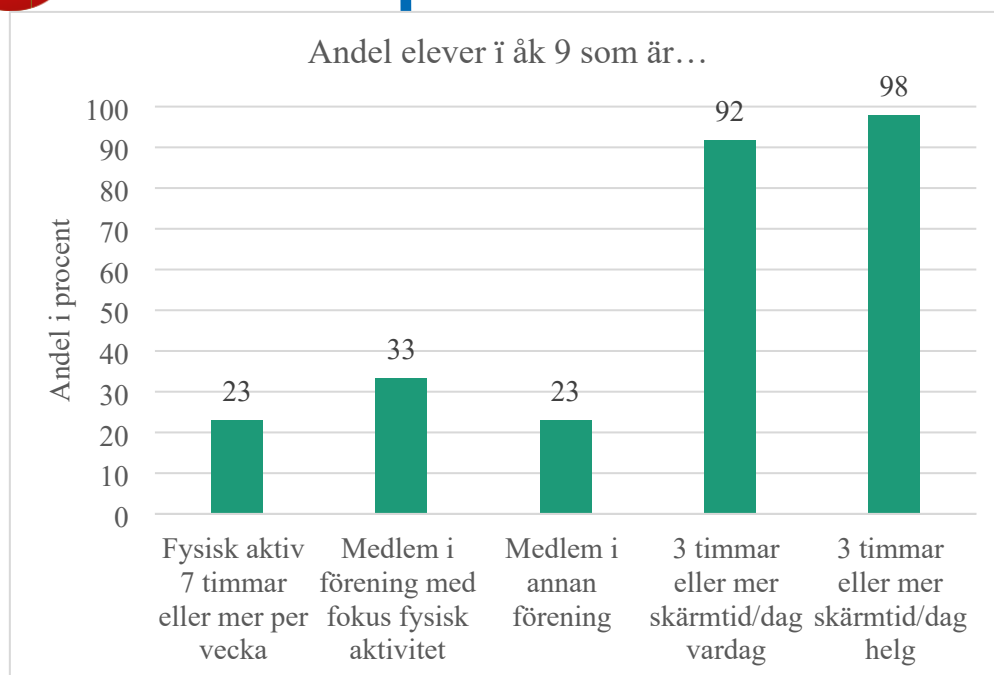

BILD 29 – FRITID BRÄCKE KOMMUN (KÄLLA: SKOLELEVERS DRÖGVAROR 2023)

Matvanor

Det är 8,3 procent av eleverna i åk 7 som dricker söta drycker dagligen, det visar på något lägre nivå än tidigare års mätningar. Däremot är det en ökning bland elever som dricker 1–2/vecka.

Elevers svar: Jag dricker läsk, saft, energidryck, sötat te eller kaffe. (andel i procent)

Svarsalternativ	Kön	Antal	Andel
aldrig	Pojke	1	2,9%
	Flicka	1	3,8%
mindre än 1 gång i veckan	Pojke	1	2,9%
	Flicka	2	7,7%
1-2 dagar i veckan	Pojke	17	50%
	Flicka	14	53,8%
3-4 dagar i veckan	Pojke	12	35,3%
	Flicka	7	26,9%
dagligen	Pojke	3	8,8%
	Flicka	2	7,7%
vet ej/ej svar	Pojke	0	0%
	Flicka	0	0%

BILD 30 - INTAG AV SÖTA DRYCKER ÅK 7 I BRÄCKE KOMMUN (KÄLLA: HÄLSOSAMTAL I SKOLAN 2023).

Alkohol, narkotika, tobak och spel

Tobak, alkohol, narkotika och spel

Andelen som dagligen röker i Bräcke kommun är 8 procent vilket ligger i nivå med länet och riket.

Det är mer vanligt med daglig tobakssnusning i kommunen jämfört med riket men det skiljer sig inte mot länet. I både länet och riket är det en större andel män än kvinnor som dagligen snusar tobakssnus, en signifikant könsskillnad som saknas på kommunnivå.

Risikkonsumtion av alkohol är i nivå med länet och riket där det är en större andel män än kvinnor som har risikkonsumtion, en signifikant könsskillnad som saknas på kommunnivå. Risikkonsumtion av alkohol definieras enligt Socialstyrelsens rekommendationer från 2023 som att dricka något av följande;

1. 10 standardglas eller mer per vecka.
2. 4 standardglas eller mer per dryckestillfälle en gång i månaden eller oftare.

På länsnivå är det en halvering sedan 2010 av andelen som dagligen röker, en minskning från 10 till 5 procent. Andelen daglig rökare har främst minskat för personer mellan 16–64 år. Gruppen unga vuxna i länet har dessutom en positiv utveckling även gällande daglig tobakssnusning och risikkonsumtion av alkohol.

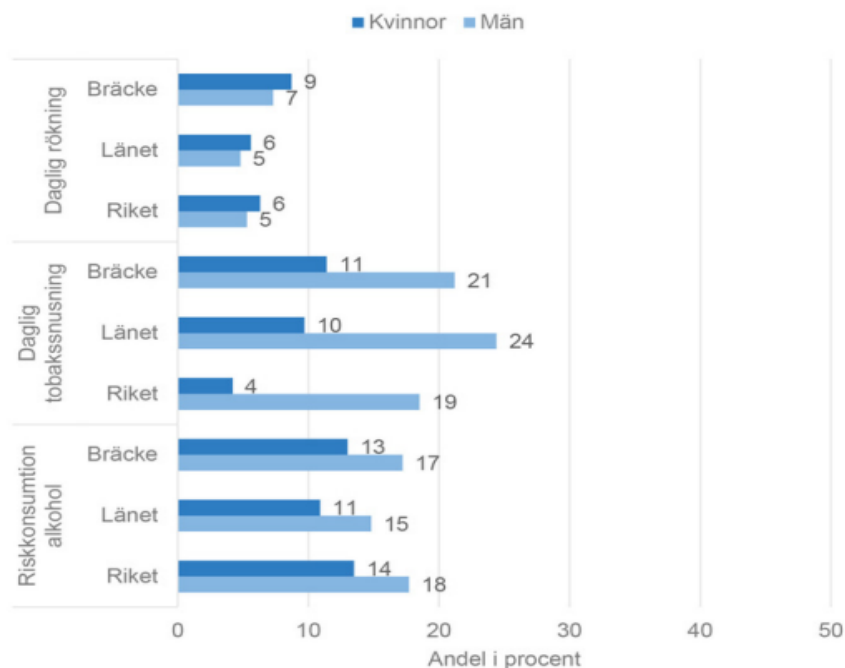

BILD 31 – TOBAK, ALKOHOL, NARKOTIKA OCH SPEL FÖRDELAT PÅ KVINNOR OCH MÄN (KÄLLA: HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR 2022).

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Alkohol bland ungdomar

Bakgrund om skolundersökningen Skolelevers drogvanor:

Under våren 2023 fick elever i årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet i länet svara på enkäten skolelevers drogvanor. Webbenkäten var 70 frågor som innehöll frågor om skolelevers hälsa, tobaks-, alkohol-, narkotika-, och spelvanor samt frågor som berör tillit och hälsa. I Bräcke svarade 48 elever från årskurs 9 och 28 elever som gick i år 2 på gymnasiet. Då antalet elever år 2 som svarat på undersökningen är för låg så redovisas inte dessa resultat på kommunal nivå.

Alkohol

Drygt hälften av kommunens elever i åk 9 har druckit alkohol senaste 12 månaderna.

Det är drygt 10 procentenheter högre än länet och riket men skillnaden är inte statistiskt säkerställd.

Andelen elever som haft intensivkonsumtion av alkohol är på samma nivå som länet och riket.

Andelen elever i åk 9 i kommunen som har druckit alkohol senaste 12 månaderna och har haft intensivkonsumtion har varit på samma nivå sedan 2012.

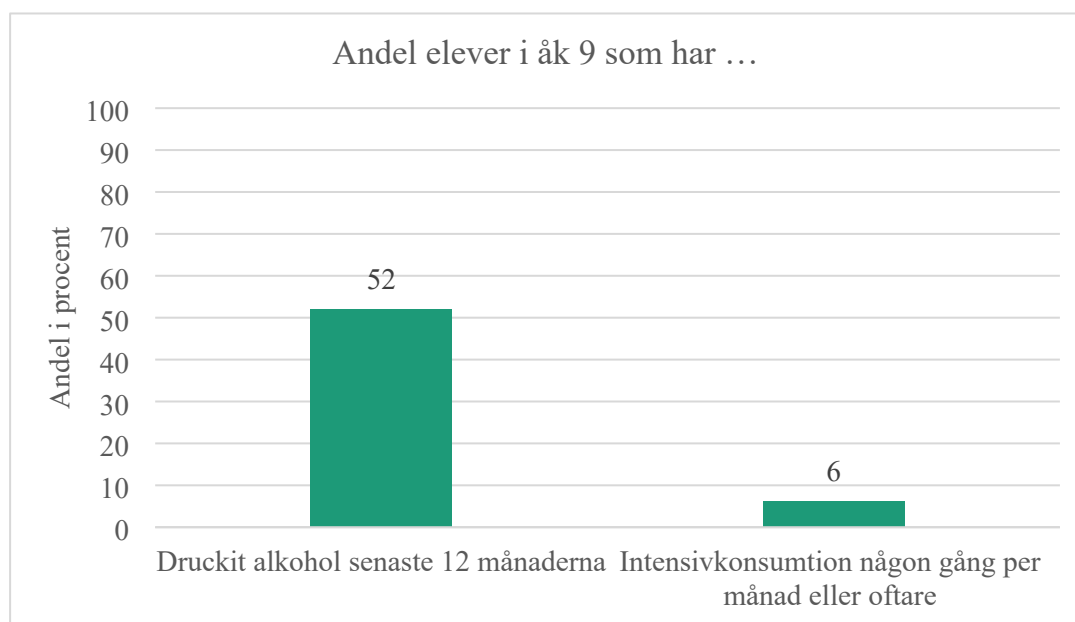

BILD 32 – ANDEL ELEVER I ÅK 9 SOM DRUCKIT ALKOHOL (KÄLLA: SKOLELEVERS DROGVANOR 2023)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPREDOVISNING

Den genomsnittliga årskonsumtionen i antal liter är något högre i kommunen jämfört med länet. I jämförelse med länet är det i kommunen något vanligare att dricka mer av folköl och mindre av starköl och blanddryck.

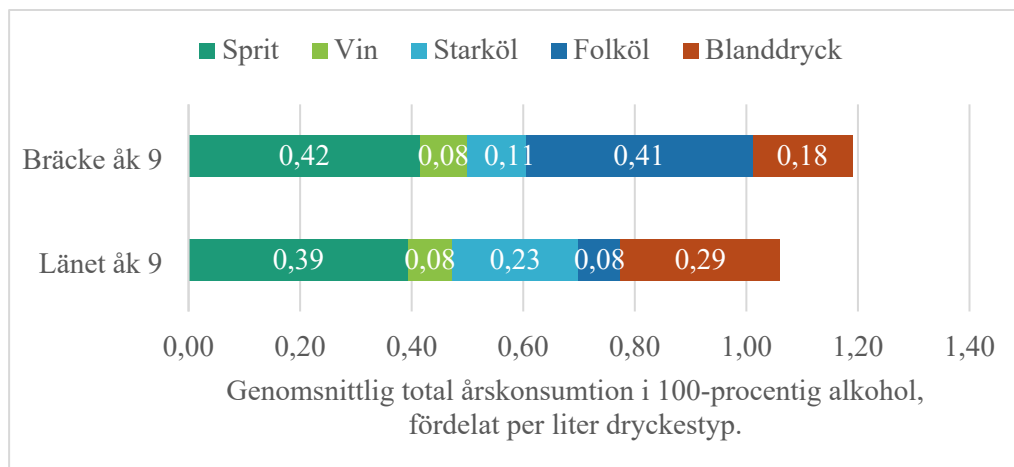

BILD 33 – GENOMSnittlig total årskonsumtion i 100-procentig alkohol, fördelat per liter dryckestyp (Källa: HÄLSA PÅ LIKA VILLKOR 2022)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Narkotika och läkemedel *

Avser receptbelagda sömn- eller lugnande läkemedel utan recept.

Andelen elever i år 9 i kommunen som blivit erbjuden att prova eller köpa narkotika senaste 12 månaderna och som haft lust att prova narkotika är på samma nivå, 13 procent.

Det är inga signifikanta skillnader mellan elever i år 9 i kommunen och länet eller riket gällande narkotika och läkemedel.

Det är en signifikant mindre andel elever i kommunen 2023 jämfört med 2019 som blivit erbjuden att prova eller köpa narkotika senaste 12 månaderna och är därmed tillbaka på likande nivåer som 2015.

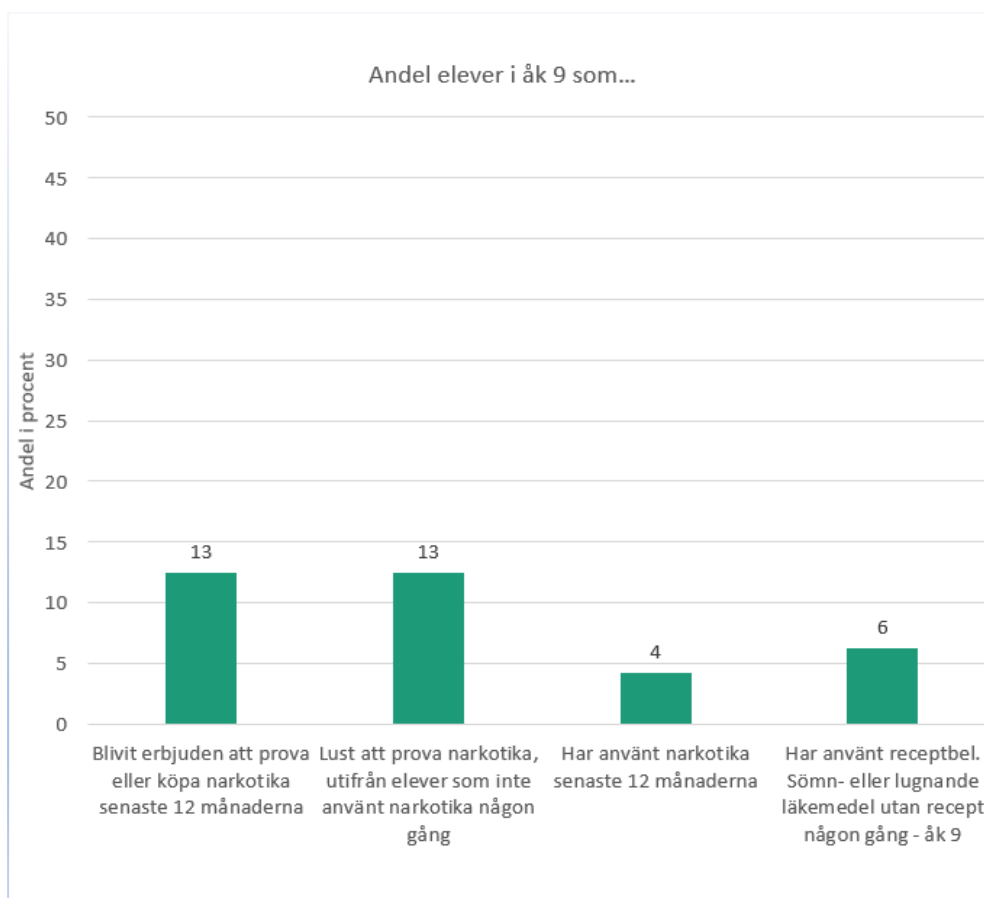

BILD 34 – ANDEL ELEVER I ÅK 9 SOM BLIVIT ERBJUDNA, PROVAT, ANVÄNT NARKOTIKA ELLER RECEPTBELAGD SÖMN-LUGNANDE LÄKEMEDEL UTAN RECEPT (KÄLLA: SKOLELEVERS DROGVANOR 2023)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Tobak och nikotin

Andelen elever i åk 9 i Bräcke kommun som är rökare, snusare, vejpåre (förklaring) eller vitt-snusare skiljer sig inte signifikant mot andelen i länet eller riket.

Det är lika vanligt bland eleverna i åk 9 i kommunen att vara rökare, snusare, vejpåre och snusare av vitt snus.

Det finns en antydning om att andelen elever i åk 9 i kommunen som är rökare respektive snusare har minskat sedan 2012 men det är inget som är statistiskt säkerställt.

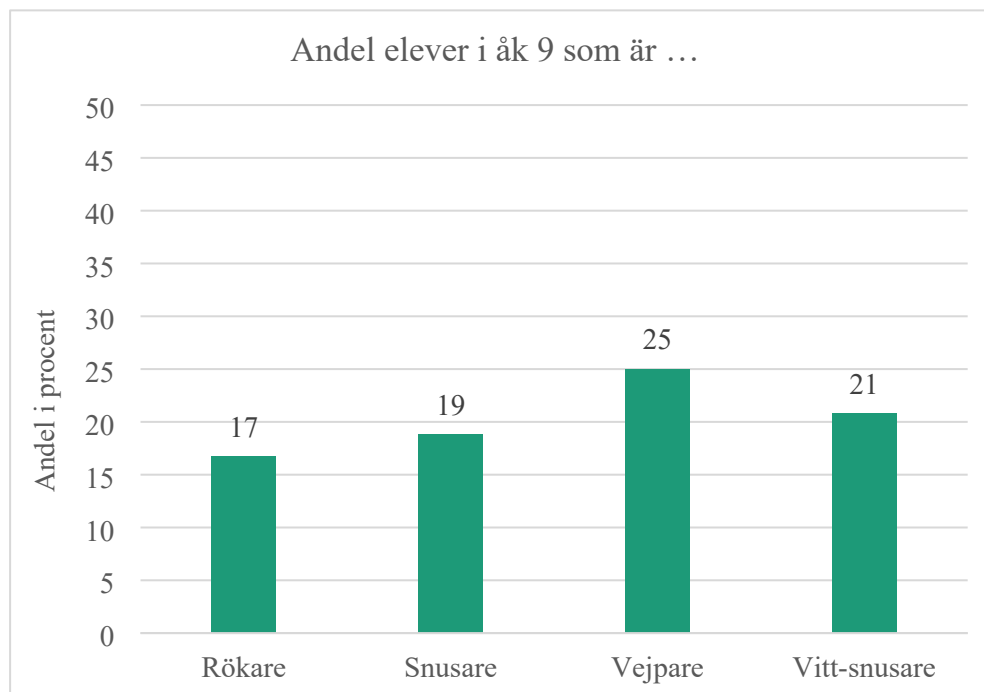

BILD 35 – ANDEL ELEVER I ÅK 9 SOM RÖKER, SNUSAR, VEJPÅR OCH SNUSAR VITT SNUS (KÄLLA: SKOLELEVERS DROGVANOR 2023)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Spel om pengar

Det är 13 procent av eleverna i åk 9 som spelat om pengar de senaste 12 månaderna, motsvarande andel för att ha spelat om pengar senaste 30 dagarna är 4 procent.

Det är ingen signifikant skillnad över tid gällande andel elever i kommunen som spelat om pengar senaste 12 månaderna eller senaste 30 dagarna.

Inga signifikanta skillnader mellan kommunen och länet eller riket.

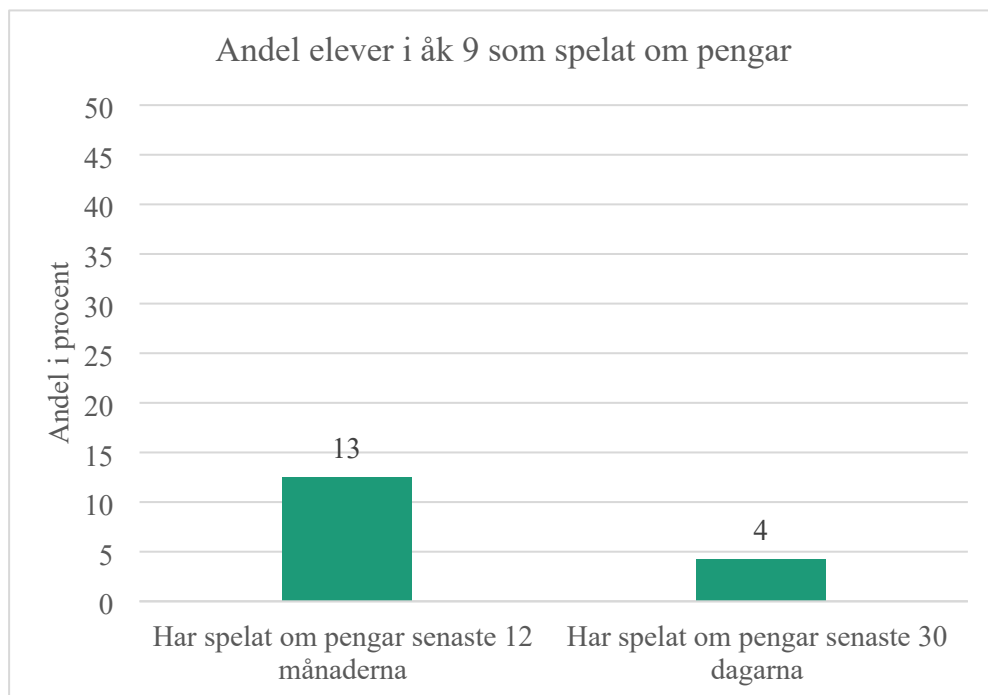

BILD 36 – ANDELEN ELEVER I ÅK 9 SOM SPELAT OM PENGAR (KÄLLA: SKOLELEVERS DROGVANOR 2023)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPREDOVISNING

Tidig debutålder

Det är störst andel elever i kommunen som druckit minst ett glas alkohol innan de fyllt 14 år.

Det är en antydning till att andelen elever som hade tidig debutålder gällande att ha druckit ett glas alkohol och att ha rökt cigaretter har minskat sedan 2012 men det är inte statistiskt säkerställt.

Inga signifikanta skillnader mellan Bräcke och länet eller riket när det kommer till tidig debutålder.

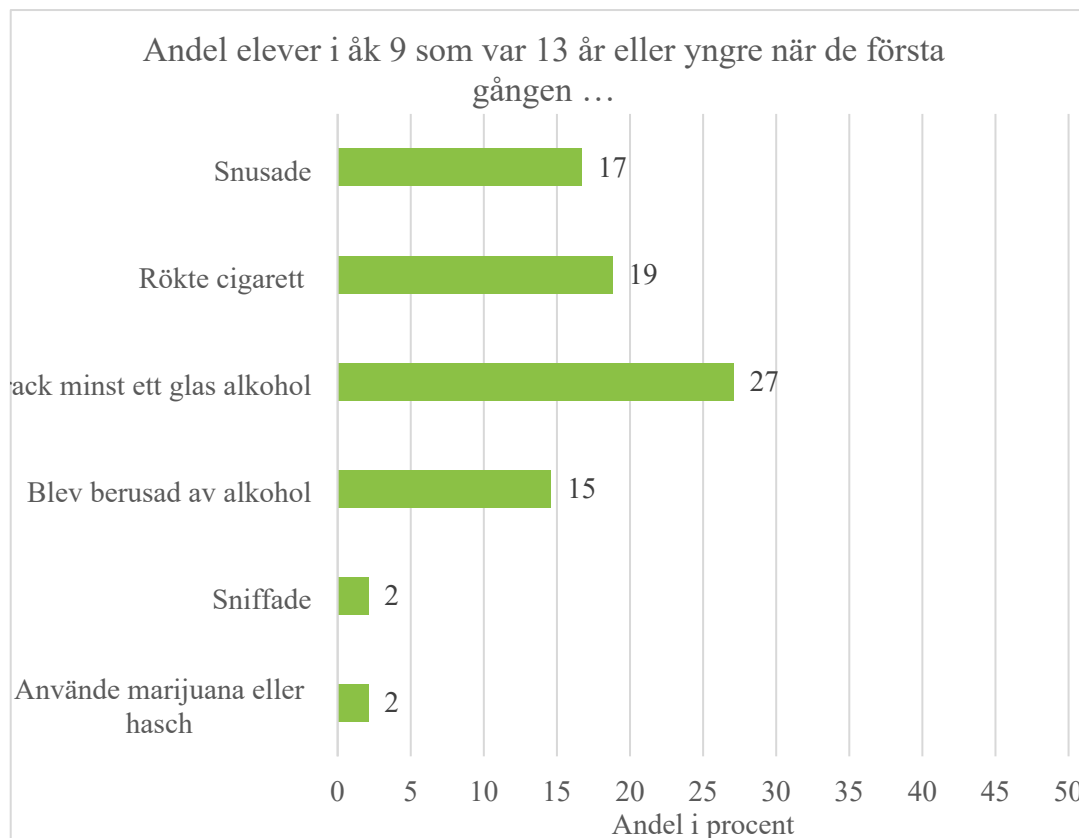

BILD 37 – ANDEL ELEVER I ÅK 9 ELLER YNGRE NÄR DE FÖRSTA GÅNGEN SNUSADE, RÖKTE, DRACK MINST ETT GLAS ALKOHOL, BLEV BERUSAD AV ALKOHOL, SNIFFADE ELLER ANVÄNDE MARIJUANA ELLER HASCH. (KÄLLA: SKOLELEVERS DROGVANOR 2023)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPREDOVISNING

Tillgänglighet

Ungefär hälften av eleverna i åk 9 i kommunen uppger att de inom 24 timmar kan få tag på folköl, alkohol starkare än 3,5 % och cigaretter.

Andel elever i åk 9 i Bräcke som kan få tag på de olika substanserna har varit på samma nivå sedan 2012.

Det är en signifikant större andel elever i åk 9 i kommunen jämfört med riket som kan få tag på cigaretter inom 24 timmar. I övrigt inga signifikanta skillnader mellan kommunen och länet eller riket.

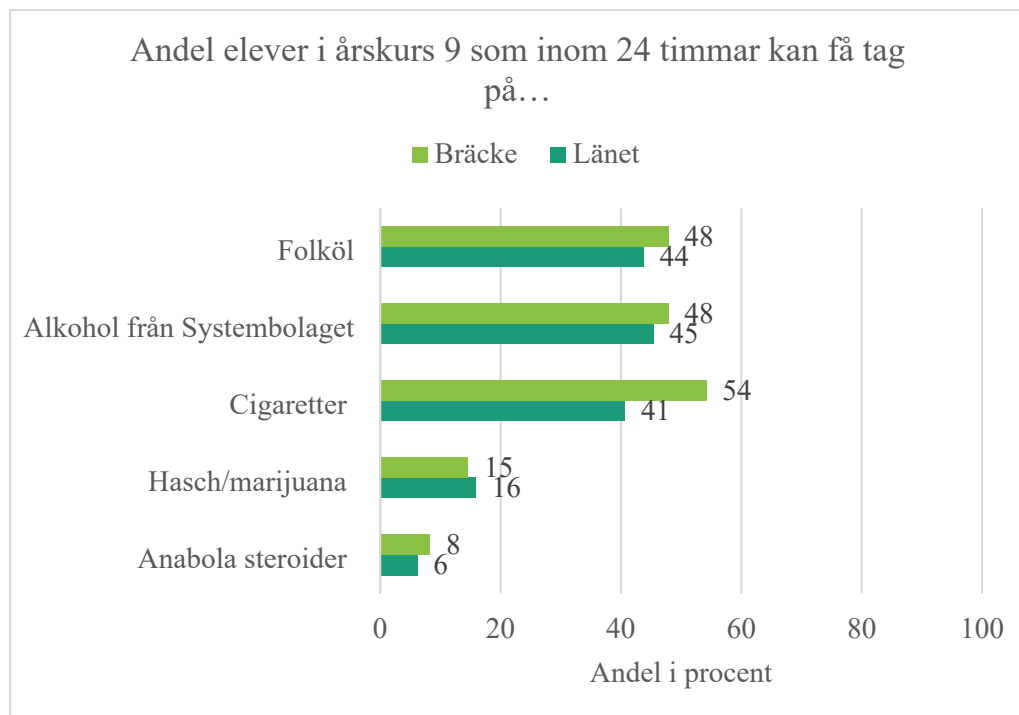

BILD 38 – ANDEL ELEVER I ÅRSKURS 9 SOM INOM 24 TIMMAR KAN FÅ TAG PÅ FOLKÖL, ALKOHOL FRÅN SYSTEMBOLAGET, CIGARETTER, HASCH/MARIJUANA ELLER ANABOLA STEROIDER. (KÄLLA: SKOLELEVERS DROGVANOR 2023)

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Riskuppfattning

Mellan åren 2015 och 2023 är det en signifikant ökning av andel elever i åk 9 i kommunen som upplever låg risk att berusa sig på alkohol varje helg. Även när det gäller de övriga riskuppfattningar finns en antydning om att det är en ökad andel elever som uppfattar låg risk, men det är inte statistiskt säkerställt på kommunnivå.

Andelen elever i åk 9 som uppfattar låg risk skiljer sig inte signifikant mot vare sig länet eller riket. På kommunnivå är det inte säkerställt några signifikanta skillnader mellan andel elever som har låg riskuppfattning för de respektive redovisade variablerna.

Föräldrars attityder

När det gäller att dricka alkohol, är det minst andel elever i kommunen som upplever att deras föräldrar är restriktiva till det.

Över tid är det en antydning till ökning av andel elever i kommunen som uppger att deras föräldrar inte tycker det är ok att de använder alkohol, tobak och narkotika, dock är endast att dricka sig berusad som andelen elever har ökat signifikant.

Inga signifikanta skillnader mellan Bräcke och länet eller riket gällande andel elever som upplever restriktivitet från sina föräldrar.

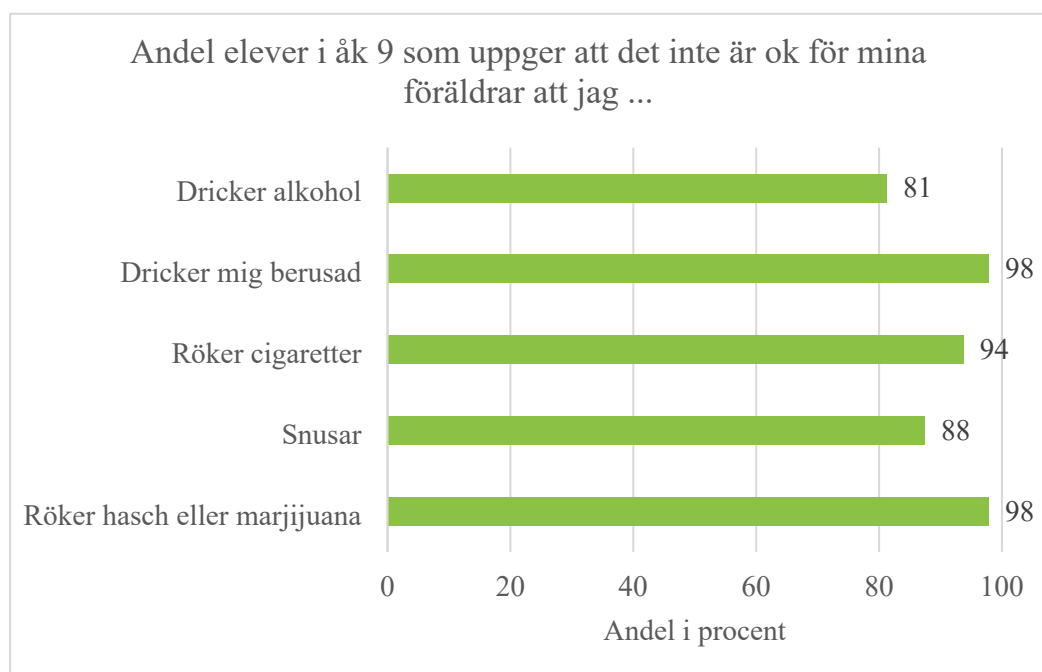

BILD 39 – ANDEL ELEVER I ÅRSKURS 9 SOM UPPGER SIG ATT DET INTE ÄR OKEJ FÖR MINA FÖRÄLDRAR ATT JAG DRICKER ALKOHOL, DRICKER SIG BERUSAD, RÖKER CIGARETTER, SNUSAR ELLER RÖKER HASCH ELLER MARIJUANA (KÄLLA: SKOLELEVERS DROGVANOR 2023).

Bräcke kommun

Slutsats från skolelevers drogvanor 2023

Signifikanta skillnader över tid och i jämförelse med länet och riket.

Positiv utveckling

Narkotika

- Minskad andel elever som blivit erbjuden att prova eller köpa narkotika

Föräldrars attityder

- Ökning av elever som upplever restriktivitet från föräldrar gällande att dricka sig berusad.

Negativ utveckling

Tillgänglighet

- Vanligare att få tag på cigaretter inom 24 timmar bland elever i kommunen jämfört med riket.

Låg riskuppfattning

- Ökning i andel elever som uppfattar låg risk med att berusa sig på alkohol varje helg.

Fritid

- Mindre vanligt att vara medlem i förening med fokus fysisk aktivitet jmf med länet och riket.
- Mer vanligt att använda skärm 3 timmar eller mer per dag på helger jmf med länet och riket.

Elever åk 9 i Bräcke kommun skiljer sig inte så mycket åt jämfört med läget i länets kommuner.

Bräcke
kommun

VÄLFÄRDSREDOVISNING

Brottsförebyggande arbete

2023 trädde lagen "Kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete" 2023:196 i kraft, därför har statistik kring narkotikabrott, anmällda brott, drog och rattfylla tagits bort ur välfärdsredovisningen och flyttats till rapporten "Lägesbild i Bräcke kommun" som kommer att tas fram under 2025.

Enligt den nya lagen ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån den ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Kommunen har ett visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbete.

Slutord

God hälsa för alla – ett viktigt och långsiktigt arbete

En välfärdsredovisning hjälper oss att följa folkhälsan i kommunen och kan bidra till bättre styrning av verksamheter. En god folkhälsa leder till ökat deltagande på arbetsmarknaden och stärker ekonomin. Det är också viktigt att hälsan är jämlikt fördelad i befolkningen. Därför spelar politiska beslut en viktig roll för utvecklingen lokalt och regionalt.

Att förbättra folkhälsan tar tid och kräver långsiktiga insatser. Orsakerna bakom hälsoskillnader är ofta komplexa och behöver åtgärder från flera håll. Därför måste vi samarbeta både inom kommunen och med andra aktörer som civilsamhället, frivilliga organisationer, Region Jämtland Härjedalen, Länsstyrelsen och Polisen.

Målet med välfärdsredovisningen är att lyfta viktiga frågor och skapa underlag för förebyggande och hälsofrämjande satsningar. Alla kan påverka välfärden och människors hälsa på något sätt, oavsett arbetsområde.

Årets redovisning visar både positiva utvecklingsområden och områden där mer fokus behövs.

Utifrån resultaten finns behov att i samverkan arbeta långsiktigt med följande områden:

- Främja goda levnadsvanor för bättre utfall.
- Främja sociala relationer och socialt deltagande.
- Främja psykisk hälsa.
- Ta hänsyn till ekonomiska förutsättningar då en mindre andel som klarar en oväntad utgift.
- Den demografisk utmaningen.
- Genom föräldraskapsstöd och samverkan arbeta förebyggande kring tillgänglighet av tobaksprodukter, ungdomars riskuppfattning gällande alkohol, fysisk aktivitet och skärmtid.

Bräcke kommun

VÄLFÄRDSPRESENTATION

Källfakta

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning CAN nationella skolundersökning: Skolelevers drogvanans undersökning görs i åk 9 och år 2 på gymnasiet genomförs vart fjärde år.

Hälsa på lika villkor 2023: En nationell enkät om hälsa, levnadsvanor och livsvillkor som Folkhälsomyndigheten genomför vart fjärde år. www.regionjh.se

Kolada: (kommun- och landstingdatabasen): Statistikdatabas med över 5000 nyckeltal från källor som Socialstyrelsen, SCB och Skolverket. Besök www.kolada.se.

Hälsosamtalet i skolan: Skolsköterskorna erbjuder barn och unga i förskoleklassen, årskurs 4 och årskurs 7 ett hälsosamtal. Hälsosamtalet är en intervention och ett unikt tillfälle att få kunskap om hur eleverna mår och ser på sitt liv samt en möjlighet att få information om barns hälsa på gruppnivå. Genomförs varje läsår.

Skolverket/Skolinspektionen: Skolinspektionen granska skolverksamhet i hela Sverige för att se att de följer lagar och regler som finns. Myndigheten granskning utgår från skollagen, förordningar, läroplaner, kursplaner och andra bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö. www.skolverket.se/skolutveckling/statistik

Bräcke kommun

Statistik kring aktivitetsbidrag, kulturskola och ungdomsgårdar.
Delaktighet och inflytande.

Folkhälsomyndigheten

Statistik inom området folkhälsa www.folkhalsomyndigheten.se